

IOSUD – UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI

Școala doctorală de Științe Socio-Umane

TEZĂ DE DOCTORAT

REZUMAT

IPOSTAZE ALE CUPLULUI ÎN OPERA LUI GIB I. MIHĂESCU.

DE LA OBSEZIA BOVARICĂ LA MITUL PERSONAL

Doctorand,

BUZEA P. EUGENIA-TATIANA (BULANCEA)

Președinte,

Prof. univ. dr. Eugenia-Simona Antofi
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Conducător științific,

Prof. univ. dr. Nicoleta Ifrim
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Referenți științifici,

Prof. univ. dr. Gheorghe Manolache
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

Prof. univ. dr. Iulian Boldea
Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și
Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu-Mureș

Conf. univ. dr. Iuliana-Petronela Barna
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Seria U 2

Filologie - Română, nr. 34

GALAȚI

2022

Seriile tezelor de doctorat susținute public în UDJG începând cu 1 octombrie 2013 sunt:

Domeniul fundamental ȘTIINȚE INGINEREȘTI

- Seria I 1: **Biotehnologii**
Seria I 2: **Calculatoare și tehnologia informației**
Seria I 3: **Inginerie electrică**
Seria I 4: **Inginerie industrială**
Seria I 5: **Ingineria materialelor**
Seria I 6: **Inginerie mecanică**
Seria I 7: **Ingineria produselor alimentare**
Seria I 8: **Ingineria sistemelor**
Seria I 9: **Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE SOCIALE

- Seria E 1: **Economie**
Seria E 2: **Management**
Seria SSEF: **Știința sportului și educației fizice**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE UMANISTE ȘI ARTE

- Seria U 1: **Filologie- Engleză**
Seria U 2: **Filologie - Română**
Seria U 3: **Istorie**
Seria U 4: **Filologie - Franceză**

Domeniul fundamental MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII

- Seria C: **Chimie**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE BIOLOGICE ȘI BIOMEDICALE

- Seria M: **Medicină**

CUPRINS

Introducere	8
Introduction	10
Argument	12
Capitolul 1. Gib I. Mihăescu, în context literar interbelic românesc: profil creator și specific al scriiturii	20
1.1. Concluzii parțiale	35
Capitolul 2. Scriitura lui Gib I. Mihăescu în „oglinzile” criticii - o diacronie a receptării	37
2.1. Nuvela și schița. Abisul obsesiei și măștile personajelor în cuplurile ficționale	38
2.2. Teatrul. Cronotopul memoriei și „reconfigurarea” destinului	66
2.3. Romanul. Ipostaze polimorfe ale eului proiectat în spațiul erosului	72
2.4. Concluzii parțiale	117
Capitolul 3. Excurs teoretico-aplicativ asupra metodei psihocritice. Conceptele operaționale	120
3.1. Repere teoretice și metodologice	120
3.2. Ipoteze de lucru - premise ale perspectivei psihocritice aplicate scriiturii lui Gib I. Mihăescu	130
3.2.1. <i>Ego bifrons</i> : polimorfism și reductibilitate	130
3.2.2. <i>Metaforele obsedante</i> : caracterul proteic și bovarismul personajelor	134
3.2.3. <i>Inconștientul</i> și avatarii săi în travaliul selecției, regresiei și reflecției asupra „mitului personal”	136
3.2.4. Filtrul legitimizator al biografiei și impactul asupra definerii „mitului personal”	139
3.3. Concluzii parțiale	143
Capitolul 4. Scriitura lui Gib I. Mihăescu în „oglinzile” psihocriticii	146
4.1. Debușeul obsesiv și fractura identitară reflectate în proza scurtă și teatrul lui Gib I. Mihăescu	146
4.2. Tipare simbolice recurente și asimilarea erotismului manifest în romanul lui Gib I. Mihăescu	203
4.3. Modelul feminin <i>versus</i> modelul masculin. Alienarea ființei în raport cu <i>obiectele interne</i> ale dorinței	242
4.3.1. Femeia, victimă colaterală a războiului și a sărăciei	243
4.3.2. Femeia sedusă, victimă a „întâmplării”	247

4.3.3. Ipostaza femeii emancipate	252
4.3.4. Viziunea antitraditionalistă asupra femeii	256
4.3.5. Femeia, ascensiunea idealului și demitizarea lui	259
4.3.6. „Întâmplarea”, o demascare necesară a personajului feminin	263
4.3.7. Ascensiunea ipostazei feminine <i>versus</i> prăbușirea celei masculine	268
4.4. Concluzii parțiale	272
Capitolul 5. Mitul personal ca retrospectivă în abisul conștiinței	275
5.1. Rețele de asociații. Destinul unui autor recuperat și personalitatea creatoare.....	279
5.2. Controlul biografic prin interviuri și mărturisiri	285
5.3. Reconstruirea unității structurale din reprezentările receptării: vis, halucinație, angoasă	291
5.4. Identificarea <i>mitului personal</i> : „erotismul histrionic”	296
5.5. Concluzii parțiale	302
Concluzii	304
Index al autorilor citați	314
Bibliografie	322
Listă lucrări publicate și prezentate	344

REZUMAT

Cuvinte-cheie: *literatura interbelică, psihocritica, mitocritica, arhetipul, rețele asociative, teme, simboluri recurente, motive obsedante, personaje, particularități de construcție, pattern, mit personal, formule narative, strategii și tehnici narative, direcții de receptare.*

Devoalarea sensurilor și structurilor ficționale din opera unui scriitor cu instrumentele analitice ale metodelor critice poate semăna cu un act legitimizator proiectat asupra dublei existențe a acestuia: biografică și ficțională. Cu atât mai mult cu cât metoda de analiză literară asumată în prezenta teză, *psihocritica* lui Charles Mauron, pretinde un „control biografic”, destinat să valideze profilul unui „mit personal” inculcat imaginarului creator. În acest sens, Nicolae Balotă constata, în cazul operei lui Gib I. Mihăescu, că „știm prea puține lucruri în legătură cu acel *înăuntru* al scriitorului. A face deducții asupra unei *psyché* ascunse pornind de la scrierile sale, a-i atribui obsesiile curente, stările paroxistice, maniile eroilor săi, înseamnă a te expune celor mai grosolane erori. (...) Opera unui scriitor nu este o mărturie directă, o transpunere *tale quale* a structurii psihice a autorului.”¹

Cercetarea din prezenta teză de doctorat cu titlul *Ipostaze ale cuplului² în opera lui Gib I. Mihăescu. De la obsesia bovarică la „mitul personal”³* a avut în vedere atât relectura critică a textelor acestui autor interbelic, așezat valoric alături de Hortensia Papadat-Bengescu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu și alții, prin structurarea unei perspective integratoare asupra operei sale, în contextul acelei epoci, cu instrumentarul critic actual, cât și o necesară raportare a acesteia la interstițiile biografice ale autorului. S-au observat, pe de o parte, modalitățile de construcție narativă, articulațiile textuale, simbolurile și „metaforele obsedante” din operă, iar, pe de altă parte, s-a evidențiat amprenta biografică, prin tematica aflată la confluența unor premise determinante precum războiul, transformările sociale și politice, avocatatura, științele exacte - toate cu influență asupra matricei creatoare. În studierea operei lui Gib I. Mihăescu s-au utilizat strategii și concepte metodologice ale metodei psihocritice, cu etapele teoretizate de Charles Mauron, precum și alte

¹ Nicolae Balotă, *Labirint*, Editura Eminescu, București, 1970, p. 88.

² O primă perspectivă critică asupra lui Gib I. Mihăescu drept un „romancier al virilității” îi aparține de Pericle Martinescu, *Gib I. Mihăescu, romancier al virilității*, revista *Dacia rediviva*, anul II, nr.8, 1942, p. 4 - <https://www.scribd.com/document/378678163/Dacia-Rediviva-anul-II-nr-8-1942-pdf> - (accesat în data de 14.07.2021).

³ Conceptul îi aparține lui Charles Mauron și a fost utilizată în studiul *De la metaforele obsedante la mitul personal*, traducere din limba franceză de Ioana Bot, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.

interpretări propuse de Gilbert Durand în studiul imaginarului, cu aprofundări psihanalitice ale semnificațiilor.

Alegerea temei se justifică prin importanța recuperării unui destin creator aparte al perioadei interbelice, în resorturile intime de revelare a operei sale, în cei doar 16 ani de creație (1919-1935). În plus, s-a urmărit identificarea unor mituri funcționale pe baza cărora să se poată valida, într-o viziune integratoare, profilul inconștientului ca sursă validă a originii operei, atât prin ceea ce se descoperă, cât și prin ceea ce se ascunde cunoașterii și interpretării. Pornind de la „metaforele obsedante” din opera lui Gib I. Mihăescu, instrumentele de analiză și recurențele critice referitoare la modelul estetic configurat, s-a urmărit realizarea unei punți de legătură între receptarea critică de-a lungul timpului precum „mentalitatea virilă”⁴ - expresie propusă de G. Călinescu sau aceea de „orgoliu viril”⁵, sintagmă aplicată de Nicolae Manolescu operei scriitorului, și manifestarea eului profund din spatele rețelei asociative rezultate.

În acest context, studiile critice aplicate remarcă, printr-o voce unitară, *abisul* frământărilor către care eroii lui Gib I. Mihăescu se îndreaptă, într-un veritabil labirint dedalian, ei înșiși fiind arhitecții acestuia prin eriniile imaginației exacerbate din care ar putea ieși în lumina realității, alegând în schimb să rămână sub fascinația luminilor înșelătoare ale obsesiilor, ale premonițiilor, ale fatalității. Astfel se configurează universul fascinant al prozei de mici dimensiuni, o prospectare a conștientului supus insurecției inconștientului, prin defulare și deformarea conștiinței, pe de o parte, astfel se reconfigurează arealul *fantasmei*, în permanenta dedublare a eului aderent la formele înșelătoare ale visului, ale închipuirii și profund refractar față de visul său. Nicolae Manolescu remarca în studiul său ce prefăța primul volum de nuvele al scriitorului, *La Grandiflora*, „plăcerea de a visa unită mereu cu teroarea de vise, dusă dincolo de orice îndoială rațională, încât încrederea personajelor în halucinațiile lor merge până la așteptarea înfrigurată a confirmării lor.”⁶

Cu trecerea la roman, Gib I. Mihăescu a adâncit perspectiva realismului psihologic, personajele își explorează trăirile, sunt capabile să-și identifice „visul diurn” și să-l reconstruiască sub identitatea de *ideal*. Spre deosebire de femeile imaginate, care par a corespunde unui tipar de frumusețe, protagoniștii din opera sa sunt recognoscibili în spațiul românesc, așa cum spunea unul dintre primii comentatori ai operei sale: „bărbații sunt în schimb luați direct din realitate. Ei circulă printre noi, îi vedem în fiecare zi, sunt în noi înșine. Nimic livresc în construcția lor, nimic artificial.

⁴ G. Călinescu, *Istoria literaturii române. Compendiu*, Editura Litera, București, 2001, p. 301.

⁵ Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe*, Editura Gramar, București, 2001, p. 198.

⁶ Nicolae Manolescu, *Existența imaginară a lui Gib Mihăescu*, prefată la *Gib Mihăescu, La Grandiflora*, Editura pentru Literatură, București, 1967, p. XI.

(...) toate personajele lui par atât de autentice fiindcă în fiecare autorul a re trăit o experiență psihologică proprie. De aceea el este un romancier al virilității, și anume: al virilității românești, nevicată de cerebralism, dar nici îmbâcsită de sensualism (...).⁷ Eroii experimentează mereu necesitatea legitimării, cu riscul deconspirării discursului dublu, autoficțional, așa cum se descoperă în falsa formulă confesivă a locotenentului Ragaiac din romanul *Rusoaica*.

Primul capitol al tezei, *Gib I. Mihăescu, în context literar interbelic românesc: profil creator și specific al scriiturii*, reliefează ariile tematice: războiul, iubirea și condiția umană ce legitimează un profil tragic al eroului înclinat către introspecție, mai apoi tentat de „mărturisire” pentru amplificarea tensiunii de explorare a sinelui. Încă din primele povestiri se remarcă note specifice discursului narativ al scriitorului, ce alcătuiau, în germene, trăsături și direcții ale operei viitoare. Treptat, viziunii realiste a etapei de început i se vor insera obsesii și fantasmе, concurând realitatea obiectivă. Existența unor modele livrești precum Don Quijote și Don Juan, evoluția personajelor în spațiul citadin, tendința liricizării frazei apropie stilul acestui autor de obiectivele moderniste manifestate la începutul secolului al XX-lea în literatura română. Sunt notabile, în epocă, premiile obținute de Gib I. Mihăescu - primul acordat de Asociația Criticilor Dramatici din România în anul 1926 pentru drama *Pavilionul cu umbre* și Premiul Societății Scriitorilor Români pentru romanul *Rusoaica*, acordat în anul 1933. Se pot sesiza numeroase forme tematice comune în macrostructura operei autorului, în maniera analitică de sondare în conștiința umană, precum și articulațiile specifice genurilor abordate care se reflectă în construcția personajelor și în relaționarea acestora. Proza scurtă și genul dramatic abordează supratema securizării sinelui vulnerabil, cu permanenta sa nevoie de confirmare în oglinda partenerului, iar romanele dezvoltă teme subordonate celei majore enunțate, prin observarea evoluției personajelor din perspectiva conturării destinului, a mutațiilor identitare sub impulsul erotic, cât și a izolării în luciditate ori solitudine, la finalul experiențelor acumulate. Astfel se poate recupera din operă un profil al creatorului preocupat de oglinda spartă a personalității obsedante, conștient de complexul celui condamnat la a se legitima permanent, prin idealuri și aspirații. Se poate constata o alterare a stărilor de conștiință în cazul personajelor din romane, comparativ cu efectul profund dramatic, monocrom din celelalte scrieri. Acestea din urmă focalizează discursul narativ asupra fantasmelor și viselor, vizând opoziția dintre personaj și destinul său implacabil, în timp ce eroii romanelor se reinventează, dincolo de vulnerabilitate și excese, reușind să-și mobilizeze energii nebănuite în conturarea idealului.

⁷ Pericle Martinescu, *Gib I. Mihăescu, romancier al virilității*, revista revista *Dacia rediviva*, anul II, nr.8, 1942, p. 4 - <https://www.scribd.com/document/378678163/Dacia-Rediviva-anul-II-nr-8-1942-pdf> - (accesat în data de 14.07.2021).

În peisajul literar interbelic, scriitura lui Gib I. Mihăescu, introspectivă și problematizantă, jonglează cu strategii autoficționale originale, prin inserția elementelor de biografie în scriitura confesivă ficțională dublată de autoironie. Sub fascinația exhibării sinelui, protagoniștii rămân mereu ancorați în strategia lor de cucerire a idealului feminin, de aici fiind generată și marea lor decepție.

Capitolul al doilea, *Scriitura lui Gib I. Mihăescu în „oglinzile” criticii - o diacronie a receptării*, înregistrează o glisare, în diacronia discursului critic aplicat operei, a strategiei ficționale utilizate, din zona obsesivului în cea a bovarismului, funcțională odată cu trecerea de la proza scurtă la roman. Delimitată în etape creatoare, opera scriitorului se structurează într-o primă parte a debutului, anii 1919-1922, perioadă marcată de experiența războiului la care participase ca elev-ofițer, precum și de imaginea Bucureștiului interbelic cu interesul față de producțiile literare autohtone, sub forma parodiei, apoi etapa psihologiei abisale din nuvelele construite pe situații-limită din viața personajelor, între anii 1922-1930, pentru ca, prin apariția primului roman, *Brațul Andromedei* (1930), până la sfârșitul vieții (1935), opera să fie considerată în etapa de maturitate artistică. Criticii și istoricii literari descopereau asemănări cu scrierile lui Andreev sau Dostoievski, din punctul de vedere al manierii care surprinde criza interioară a personajelor, precum și cu romane aparținând lui Stendhal, *Roșu și negru*, ori Gustave Flaubert, *Madame Bovary*. Se va genera din fragmentarismul creației o galerie de eroi pragmatici ori antieroi cinici, prizonieri ai obsesiei uneori în forme halucinante sau subjuogați de o voință tiranică în evoluția lor către idealul asumat. O trăsătură specifică lui Gib I. Mihăescu, în proza de mici dimensiuni, va fi analizată prin prisma strategiei ficționale, aceea de „corporalizare” a visului în realitate, o formă a determinării prin care personajul devine creator de realitate, prin forța obsesiilor sale. Ulterior, eroii evoluează către spasmele conștiinței, prin tehnica de permanentizare a suspansului, inclusiv către forme de alienare și dezumanizare. Rolul lor este dublu, de judecător și de condamnat, iar vina este de multe ori un atribut al închipuirii debordante.

Considerat unul dintre reprezentanții de seamă ai nuvelei psihologice, Gib I. Mihăescu reușea la începutul secolului trecut să redea o perspectivă modernă asupra personajelor sale dominate de o adevărată invazie a inconștientului, aparent cu inversarea ordinii propuse de teoriile freudiene ale vremii. Anticiparea evenimentelor consumate mai întâi în imaginația personajelor, tehnica refulării realității indezirabile și materializarea premonițiilor apar ca o necesitate în organizarea ficțională. De aici se va extrage *fantasma*, prin implicațiile premonitorii și atitudinea bipolară convergente către o criză a pierderii controlului.

O perspectivă intern-comparativă asupra figurilor recurente rezultate din suprapunerea textelor lui Gib I. Mihăescu, după analiza tematică și opiniile criticii, valorifică două direcții de cercetare ulterioară. Se prefigurează un plan orizontal al analizei textelor perspectivare individual, cu fixarea unor modele, măști ale personajelor, și un plan transversal, aparținând „metaforelor” textuale grupate în jurul unor „mituri” reflectate compact în opera autorului, planuri convergente într-un pattern al eului narativ proiectat autoreferențial, emergent unei „conștiințe critice”⁸ actuale. Dacă în proza scurtă și genul dramatic, pe baza unor imagini monocrome ale obsesiei personajelor, scriitorul reflectă condiția umană tragică aflată sub imperativul războiului sau fixează coordonatele unei lumi organizate pe principii antagonice (univers dual), în romane sunt funcționale instrumentele introspecției și apar oglindite mutațiile identitare ale personajelor, iar universul este receptat divizat, sub forma unui colaj de experiențe, prin intermediul unor strategii exploatate la nivel narativ, precum visul, închipuirea și halucinația.

Specifică nuvelor și schițelor este atitudinea regresivă care structurează imaginarul operei în dinamica personajelor și se înregistrează, mai ales în scrierile circumscrise tematic războiului, trecerea de la simplitatea țăranului către dilemele superiorilor, de la starea paradisiacă a vetrei satului către peisajul luciferic al liniei frontului, cu recurența termenilor antagonici: viață/moarte, liniște/tirul artileriei, adaptare/angoasă etc. În celelalte texte aparținând prozei de mici dimensiuni a lui Gib I. Mihăescu, convenția ficțională mizează pe o altă formă de tulburare a conștiinței eroilor angrenați în mecanismele complexe ale iubirii ori ale transformărilor implacabile din viața lor. Astfel se configurează forme patologice în iubire ce dinamitează realitatea și produc o translație a componentei existențiale în registrul grav: conturarea destinului demască instaurarea fatalității ca *hybris*, rutina vieții personajelor glisează către destructurare și haos, starea de liniște relativă se coagulează în criză și angoasă. Se generează, în această ordine de idei, figuri ale obsesiei controlului în cuplu și în afara lui, pe baza principiului „virilității” căutate, inclusiv sub formă extremă a instaurării unei hegemonii demonice care postulează deviații comportamentale ale protagoniștilor. Specifică scrierilor dramatice și prozei scurte este retorica îndoielii grefată pe diferite trepte ale imaginarului diurn și nocturn al eroilor. Se coagulează figuri mitice precum Narcis, Don Juan sau Iov, apte să recalibreze o figură unică centrală, prin izolarea *fantasmei* care controlează și corectează dorințele eului. Afirmăția că erotismul histrionic masculin este principalul factor de organizare a

⁸ Termenul este folosit în sensul acordat de către criticul Gheorghe Manolache, conform art. *Recurs la o fenomenologie a conștiinței critice*, rev. *Transilvania*, nr. 5, 2011. - <https://revistatransilvania.ro/gheorghe-manolache-recurs-la-o-fenomenologie-a-constiintei-critice/> (accesat în data de 11.12.2022).

epicului în romanele lui Gib I. Mihăescu, „prin obsesivul ideal erotic”⁹, cu strategii adaptate sensibilității eroului din aplicarea cărora descind tensiuni nebănuite, recuperează mitul cuceritorului inserat deopotrivă în eul social și în eul creator. De la proiecția imaginarului ca filtru unde germinează emoțiile (*Rusoaica*) ori redimensionarea aspirației eului narator (*Zilele și nopțile unui student întârziat*), până la „fixația de adolescent pentru o femeie necunoscută (*Donna Alba*)”¹⁰, toate sunt ipostaze ale unui eu denudat, format în focul purificator al creației, la început de secol XX. Se poate decupa axiomatic, drept punct de plecare în revelarea interiorității personajelor, criza de (auto)cunoaștere ce încetează a mai fi o simplă problemă de percepție, devenind un spațiu al autoiluzionării. Lumea imaginată predomină în contrapunct cu ceea ce li se întâmplă efectiv eroilor. Astfel, acte profund semnificative precum *a face dragoste* sau *a-și proteja propriul copil* sunt alterate și resemnificate, cu violență sau ipocrizie, pentru a fi asimilate în chip deformat. Traseul urmărit în fluxul rememorării faptelor are efectul exacerbării angoasei, observațiile se transformă în obsesii, iar acestea se dovedesc suficiente personajelor pentru acreditarea gândului teribil al uciderii/sinuciderii. În spațiul tematic al erosului proiectat în nuvele se manifestă o distonie la nivelul structurii psihice a personajelor, cu favorizarea deviațiilor comportamentale sau, cel puțin, prin configurarea unor cazuri de conștiință ca expresie a pătrunderii în zonele tulburi anxietății ori angoasei, iar în scrierile aparținând genului dramatic se constată accentuarea unor trăsături de caracter emergente dialogului, ce instituie teme centrale precum cea a destinului, a condiției umane, a iubirii etc. Prin romanele acestui autor, se pătrunde într-o zonă a dedublării conotate cu „luciditate”, respectiv a monologului interior al personajelor, cu asocierea unor trăsături antagonice în matricea imaginarului aceluiași personaj, un bovarism al voinței și al puterii grefat pe fondul timidității și al temerilor, o zonă erotico-reflexivă din care se naște *fantasma* ca element parazitar al conștiinței de sine. Privită în ansamblu, opera lui Gib I. Mihăescu rezonează în climatul literar interbelic o sonoritate aparte, atât din punct de vedere al mecanismelor psihanalitice proprii personajelor în exploatarea zonelor psihice abisale ale personajelor, cât și prin înlăturarea unor bariere ale falsei pudori în abordarea temei sexualității și a deviațiilor comportamentale. Dar se impune precizarea că limbajul nu capătă forme licențioase, este expresiv și clar, cu numeroase valențe lirice și selective informații științifice care trădează o documentare solidă a autorului.

Referindu-se la volumul *Realitate și romanesc* (1969) al lui Liviu Petrescu, criticul Iulian Boldea apreciază demersul de cercetare comparatistă privind perioada modernistă și cea postmodernistă. Se evidențiază „subtilitatea analitică (...) în relația dintre *realitate* și *narativitate*

⁹ Ion Negoiteșcu, *Istoria literaturii române (1800-1945)*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 308.

¹⁰ *Ibidem*, p. 308.

verificată în operele unor scriitori precum (...) Gib I. Mihăescu. (...) Dinamica demonstrației se manifestă prin predilecția pentru interioritate, pentru spațiul lăuntric prin care realitatea se îmbogățește și nuanțează. (...) Literatura nu mai este redusă la predispoziția de a reflecta servil datele realității, ea integrează empiricul în structurile interiorității, remodelând formele concrete și conferindu-le o nouă, benefică anvergură”¹¹ în cadrul prozei de analiză psihologică.

În capitolul al treilea, *Excurs teoretico-aplicativ asupra metodei psihocritice. Conceptele operaționale*, sunt expuse considerațiile teoretice și metodologice ale metodei psihocritice, cu exemplificarea reperelor ce constituie ipoteze de lucru pe text. Concepte precum *ego bifrons*, „metafore obsedante”, inconștientul și formele prin care acesta transpare în avataruri secvențiale vor conduce rezultatele cercetării către figuri mitice apte să decodeze, urmărind firul biografic legitimizator, un mit personal al autorului reflectat în operă.

Prin prezentarea strategiilor metodei psihocritice definite de Charles Mauron, apar selectate din travaliul creator „obiectele interne”¹², figuri recurente ce polarizează discursul, semnalând un proces de distilare aplicat limbajului literar și capacității lui de a simboliza, prin dubla sa intenție de ascundere (conotare) și revelare (decodare). În analiză, se distinge între fanteziile conștiente și cele inconștiente, ambele fiind căi compensatorii de corectare a stărilor anxietate. „Mitul personal” auctorial și reconstruirea tematică a universului creator rezultă din întoarcerea la operă, după identificarea și corelarea, în biografia scriitorului, a figurilor asociative revelatoare. Sunt denudate astfel situații dramatice și figuri ale autorității paterne și iubirii materne, figuri ale fraților suferizi, figuri ale femeii iubite inaccesibile, simboluri thanatice sau erotice susceptibile a se supune fluxului și refluxului dintre conștientul și inconștientul auctorial proiectate ficțional. Acest capitol permite înțelegerea și aplicarea unei terminologii specific psihanalitice precum *negarea*, *proiecția*, *interdicția*, *sublimarea*, *complexele*, *identificarea proiectivă* etc. În final, se poate argumenta, prin reductibilitate, o anumită tipologie de masculinitate aplicabilă majorității protagoniștilor din textele studiate și felul în care aceasta se corelează elementelor biografice auctoriale (în cazul lui Gib I. Mihăescu). Așadar, „mitul personal” auctorial este rezultatul defragmentării avatarilor secvențiale descoperite în structurile recurente ale operei și își găsește finalitatea în asigurarea coerenței universului artistic. Se poate contura un mit al coborârii orfice în infernul existenței cu explorarea

¹¹ Iulian Boldea, *Critici români contemporani*, Editura Universității „Petru Maior”, Târgu-Mureș, 2011, p.89.

¹² În teoretizarea propusă de Charles Mauron, *De la metaforele obsedante la mitul personal*, op. cit., p. 35: „obiectele interne (...) pot fi considerate totodată instanțe ale personalității și imagini ale realităților exterioare, pentru că într-adevăr au fost construite astfel, din identificări în ambele sensuri între elementele exterioare și interioare (...)”

sinelui ocultat de cenzura eului conștient, recuperând arhetipuri ale ființei prin figurile Don Quijote ori Don Juan.

În perspectivă psihocritică, prin suprapunerea textelor operei, „metaforele obsedante” converg către revelarea unui substrat arhetipal, de cele mai multe ori un mit compozit, numit *mit personal* ale cărui fețe, asemenea unui ego bifrons, se răsfrâng în numeroase paradigme relaționale cu sine și cu ceilalți. Sunt construite scenarii arhetipale recognoscibile, precum triumghiul conjugal sau alienarea parentală, situații în care personajele se recalibrează bovaric, prin identificare cu un status ideal care să le asigure succesul: puternic, studios, atrăgător, curajos, inteligent etc. Cu toate acestea, bovarismul protagonistului din romanele lui Gib I. Mihăescu este, în cele din urmă, un mijloc de apărare a imaginii sale în ochii celorlalți. El poate fi ușor confundat cu un caracter histrionic, însă analiza psihocritică dovedește contrariul. În evaziunea sa imaginară, eroul sfidează sacrificiul suprem pentru idealul său de iubire, este convins că poate construi *perfecțiunea* și rămâne ancorat pe orbita idealului feminin indicibil. În concluzie, ca forme recuperate ale bovarismului, *rusoica* viselor lui Ragaiac este doar un pretext al căutării febrile, *donna* viselor lui Mihai Aspru demască o exhibare a voinței, în timp ce *femeia* frumoasă și educată din visele lui Mihnea Băiatu ar putea fi doar aspirația proprie către ieșirea din cercul vicios al cuceririlor facile, nu doar în materie de amor.

Al patrulea capitol, *Scriptura lui Gib I. Mihăescu în „oglinzile” psihocriticii*, pătrunde în articulațiile textelor cu instrumentarul propus de metoda asumată, o cercetare detaliată pe tipuri de discurs, după modelul de analiză făcută textelor Hortensiei Papadat-Bengescu de către Ovid S. Crohmălniceanu în studiul *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*. Exercițiul de pătrundere în ruminarea eului va avea de înfruntat nu doar limitele metodologice, cât mai ales limitele între care se „mișcă” personajele, imposibil să fie interogate asemenea metodei din cabinetul psihologic. În această secțiune a tezei, după integrarea în contextul epocii, cu evidențierea receptării operei lui Gib I. Mihăescu și pe baza reperelor teoretice ale metodei psihocritice, alături de interpretarea tematică și simbolică a textelor, prin raportare la arhetipuri și figuri mitice, se delimitează în existența personajelor-mască acele „obiecte interne” care funcționează analog fenomenelor psihice. Introspecția, solilocviile, dialogurile personajelor, pe de o parte, dar și ambiguitatea, disimularea și speculația, pe de altă parte, asimilează în logica imaginarii argumente rezonabile care să asigure corespondența cu termenii propuși de metoda psihocritică. Traseul urmărit are în vedere concepția freudiană a refulării evenimentelor traumatizante, elaborarea lor în subconștient, apoi revenirea acestora la suprafață prin declanșarea unor mecanisme psihice ale defulării. Însă, în paralel, se

corectează acest traseu cu observații care țin de specificul operei autorului, mai ales referitor la visul ori deformarea onirică, premoniția sau regresia care preced debușul elementelor imaginate în datele realității. Calitatea personajelor de a deveni „proprietare de realitate”¹³ și cea de a poseda un statut demiurgic în universul narativ sunt constante ale complicității naratorului la realizarea unor destine organizate ca fatum. Suprapunerea textelor, pe tipuri de discurs, va permite conturarea unor tipologii recurente și a „metaforelor obsedante” revelatoare în economia narațiunii lui Gib I. Mihăescu. Demonstrația își va dovedi aplicabilitatea atât în stabilirea unui misticism transfigurat artistic al autorului, cât și în compunerea unui demonism al ființei mereu predispuse la nașterea dublului demonic din voluptatea etalării sinelui și a obsesiei de verificare a imaginii sale în *celălalt*.

Aventura și întâmplarea, cele două nuclee responsabile de coagularea acțiunii, se regăsesc în universul imaginar al scriitorului, având funcția dublă de resort și control al tensiunii narative. În fixarea unor cadre simbolice precum împotrivirea familiei față de iubirea celor doi parteneri, fiul risipitor și clemența paternă, căderea cuplului din starea paradisiacă apar devoalate cadre realiste, uneori sub o tușă ironică a naratorului. Boala, sărăcia, trădarea, trecerea timpului se vor constitui în teme existențiale pe marginea cărora se inserează deseori un discurs moralizator. Din aceste perspective, în aplicarea metodei se va observa și contextul social, cultural și politic al perioadei interbelice. Este o perioadă de importante transformări socio-economice, de mișcări ale emancipării feminine, de recuperare în plan cultural a unei distanțe apreciabile față de marile culturi, în special cea occidentală. Subcapitolele fragmentează corpusul operei pe arii tematice complementare, precum masculin/feminin (recognoscibile ca ipostaze ale disfuncțiilor, temerilor, suspiciunilor și dezvăluind complexe psihologice instalate ca probleme în relațiile interpersonale), crize afective și devieri patologice (prin tendința de a proiecta în exterior, posesiv, obiectul dorinței - complexele Cain și Oedip, după o clasificare a lui Charles Baudouin, complexe de castrare și de retragere, complexul grandorii, complexul de putere, de inferioritate, de superioritate și altele). Se poate alcătui o grilă de lectură obsesiv-recurentă axată pe conceptele de bază psihanalitice conjugată cu elemente ale criticii tematice, cu scopul reliefării unor structuri și rețele asociative capabile să descopere un *pattern* al fanteziei imaginative.

Investigând construcția *fantasmelor* care revin obsesiv prin amprentarea unor structuri ficționale recurente sunt extrase rețele de asociații diferite în nuvele și teatru, comparativ cu cele din romane. În primul caz, se poate emite ipoteza preferinței autorului pentru formele patologice de investire/contrainvestire care facilitează sau blochează accesul reprezentărilor și dorințelor

¹³ Alexandru Protopopescu, *Romanul psihologic românesc*, Editura Eminescu, București, 1978, p. 203.

inconștiente să treacă în conștiință. Personajele își creează cu o ușurință uimitoare bariere psihice cu rolul de a eluda realitatea sau de a selecta conținuturi ce le satisfac în mod compulsiv obsesiile și complexe. Visul, închipuirea și stările halucinante amplifică anxietatea, prefigurează angoasa, fiind resursa principală de alimentare a patologiei demenței sau a construcțiilor mentale extremiste ce conduc la crimă/sinucidere. Explorarea personajelor se face preponderent în interioritatea lor, acolo unde patimile devin imperative ale acțiunilor acestora. În cazul romanelor, alături de introspecție și dinamica erotismului, se evidențiază relații complexe, travalii disjunctive, ingerințe pulsionale, tendințe bipolare și alte aspecte activate nu doar în conștiință, dar și în evoluția lor temporală, prin diferite câmpuri asociative. Personajele sunt predispuse la metamorfoze multiple, fapt ce determină identificarea mai multor avataruri secvențiale care validează posibile proiecții personale fragmentate, valorizante sau persecutante.

Încă din studiile critice contemporane autorului (consultate și integrate în corpul bibliografic al tezei), analiza conștiinței auctoriale aduce la suprafață sondarea psihologică exploatând zonele cele mai intime ale ființei, dublată fiind de cea a dinamicii straturilor inconștiente ale căror fantasmе refulate migrează în zona conștientă și alterează capacitatea ființei de a corecta cu luciditate dialectica eului. Conform metodei psihocritice, este recurentă acea coborâre orfică în abisul existenței personajelor, iar Charles Mauron, în viziunea lui Gérard Genette, „vede în creația artistică nu o expresie directă a inconștientului, ci un fel de autoanaliză implicită sau de regresivitate controlată către traumatismele originare și stadiile infantile, un *examen de inconștientă* în care *eul orfic* ar juca în mod poetic rolul de sinteză între conștiință și inconștient, îndeplinit altminteri de psihanalist. Această coborâre în infernul lăuntric este versiunea psihocritică a mitului lui Orfeu.”¹⁴ Scenariul și temele mitice ale recuperării iubitei pierdute Euridice, cu ajutorul cântecului din liră care îmblânzește zeii tenebrelor, fac din Orfeu arhetipul Creatorului investit nu doar cu funcție mistică de întâlnire a divinităților și de înduplecare a lor, ci și cu rol terapeutic în triada scriitor-eros-sacrificiu. Despre o astfel de „coborâre” se vorbește și în cazul autorului analizat în prezenta teză: „Dacă prin poezie înțelegem arta de a surprinde viața în cele mai intime trăsări ale ei, în punctul în care hotarele existenței se ating cu necunoscutul nemărginit, cu miracolul insondabil, atunci Gib I. Mihăescu este un mare poet, înainte de a fi un iscusit organizator epic.”¹⁵ Ca orice incursiune în abis, coborârea orfică denunță „fiorul dimensiunilor apocaliptice care străbate întreaga lui operă, (...)

¹⁴ Gérard Genette, *Figuri*, Editura Univers, București, 1978, p. 61.

¹⁵ Ion Chinezu, *Gib. I. Mihăescu*, revista *Gând românesc*, anul III, nr. 10, octombrie 1935, p. 503 - https://dspace.bcucluj.ro/bitstream/123456789/6832/1/BCUCLUJ_FP_BALP73_1935_003_010.pdf - (accesat în data de 10.12.2019).

o tendință de evadare din limitele convenționalului (...) până în regiunile cețoase ale halucinației sau nebuniei, preferința pentru studiul obsesiei, cu infinită migală făcut (...).”¹⁶

În scrierile autorului ancorate tematic în fundalul războiului s-a observat că dinamismul evocator este rezultat din evenimentul trăit și din depășirea acestuia în imaginar prin corelarea gândirii simbolice, prin analogie și metaforă, cu imagini filtrate de procesul psihic, interactiv al personajelor nevoite să reconstruiască în conștiință evenimentul tragic. Uneori acesta devine reductibil la arta supraviețuirii, printr-o structură simplă, netrucată a conștiinței (soldatul Nistor), alteori tragicul impactează atât de profund ființa încât contracarează fatal instinctul de supraviețuire (caporalul Robu). Pe de altă parte, registrul ficțional al iubirii, inclusiv speța determinărilor erotice, configurează în genere *obiecte ale dorinței* încărcate negativ din punct de vedere afectiv, prin proiectarea frustrării (Mihai Aspru), a bănuielii și neîncrederii (domnul Rărunc, Sava Manaru), prin fascinația *fructului interzis* (Panait Macarie), prin alienarea mediată de travaliul doliului (Emanoil Badea), inclusiv sub forme sublimite ale devierii de la ideal (locotenentul Ragaiac) etc. Procesul de reconstrucție a tragicului atinge tematic condiția umană confruntată prin boală cu iminența sentimentului morții proprii (Minunica), precum și conștientizarea depășirii vârstei copilăriei și nașterea crizei eului incapabil să prospecteze universul autonom al adultului (*Ierni jilave*). Operatorii imagistici, atunci când transgresează formele autoanalitice, se angajează în gândirea iconică a *eternului feminin* în interiorul unui sistem logic autoreferențial unde eroul își asimilează antropofag iubita supusă propriei condiții virile (Lucian Negrișor).

Având în vedere că eul profund decriptat ca mit și emergent rețelei de simboluri și metafore recurente are rol de mediator între *eul creator* și *eul social*, așa cum propunea Charles Mauron în metoda sa, se impune adaptarea acestuia la cadrul biografiei empirice, cunoscut publicului din surse (auto)biografice consacrate. *Mitul personal* se conturează, ca urmare a demersului aplicativ anterior acestui capitol, prin efortul de corelare a unor date și evenimente cunoscute din viața scriitorului și validarea proiecțiilor lor prin operă. Atributul „virilității”, definitoriu pentru cei mai mulți dintre protagoniști și admis drept caracteristic acestora de către criticii operei lui Gib I. Mihăescu, poate fi interpretat ca expresie a forței, curajului, potenței și dinamicii eroilor. Însă, conform argumentării lui Mauron, „cunoașterea esențială a operei scapă anchetei științifice. Ea este o revelație care se prelungește în relații personale (...)”¹⁷, ceea ce ar implica o posibilă legitimare prin filtrul vieții autorului. În acest sens, G. Călinescu observa „monografia densă a mentalității virile”¹⁸ răspândită

¹⁶ *Ibidem*, p. 503.

¹⁷ Charles Mauron, *De la metaforele obsedante la mitul personal*, op. cit., p. 12.

¹⁸ G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, op. cit., p. 764.

în operă și admitea un caracter compensatoriu al operei, considerând autorul „om pândit de moarte și fără putință de a trăi realmente”¹⁹, în timp ce Nicolae Balotă folosea termenul de *expresionism*, refuzând o „pretinsă erotomanie a autorului.”²⁰ Dar există și interpretări în monografiile unor cercetători precum Mihail Diaconescu, în care se afirmă că „sfârșitul blândului și taciturnului Gib se leagă de o nefericită poveste de dragoste. (...) Cătorva dintre prietenii săi, Gib I. Mihăescu le spunea când în glumă, când în serios că se îndrăgostise de o frumoasă necunoscută de la Praga”²¹, fiind vorba despre Suzanna Dovalova, o tânără institutoare cu care autorul coresponda. Unele ciorne ale acestor scrisori se află la Biblioteca Academiei, descoperite după decesul scriitorului, înregistrate documentar de autorul monografiei amintite ca „veritabil roman, cu toate seismele sufletești și de conștiință pe care o dragoste târzie și neînchipuit de puternică le poate naște.”²² Așadar, în direcțiile de concretizare a „mitului personal” se inserează vectorul erotic, ca vulnerabilitate a ființei și ca energie regeneratoare, deopotrivă, componentă a anamnezei care situează personajele pe nisipurile mișcătoare ale preconcepțiilor, exigența idealului ca factor de orientare în fragmentarismul ființei și o importantă raportare critică la adresa clasei politice. Prin controlul biografic (ce cuprinde și un corpus de interviuri și mărturisiri), precum și prin documentele arhivate de-a lungul existenței scriitorului se pot confirma proiecții ficționale recurente: oameni și locuri din zona Drăgășanilor, paradisul copilăriei lui Gib, figuri parentale și dificultățile de adaptare la școală, studii juridice întrerupte de mobilizarea în Primul Război Mondial, apoi revenirea la facultate sub imboldul patern, practicarea avocaturii în lipsă de alte mijloace de subzistență, poziția de funcționar (experiență transfigurată, se pare, în nuvela *Urâtul*). Tot în destinul recuperat al unui profil auctorial proiectat ficțional intră și pasiunile care au jalonat existența biografică: astronomia și științele exacte (doar schițate în nuvele, însă detaliate în romane), compensând efemerul existenței umane. În ultima parte a capitolului, se va delimita *fantasma* recurentă în opera prozatorului, o identificare succesivă în eroul voluntar, ce afișează atitudinea cuceritorului în manieră romantică, pentru care *Ea* nu trebuie să fie doar frumoasă, ci să-și păstreze misterul, iar acesta să alimenteze dorința permanentă a bărbatului de cucerire.

Întrebat despre rolul *imaginației*, Gib I. Mihăescu mărturisea într-un interviu: „(...) adevărata ei contribuție în creația literară e aceea de trăsătură de unire între realitățile eterne și de nezguduit.”²³

¹⁹ *Ibidem*

²⁰ Nicolae Balotă, *Gib Mihăescu. Omul și opera*, prefață la volumul *Nuvele*, Editura Tineretului, București, 1969, p. 33.

²¹ Mihail Diaconescu, *Gib I. Mihăescu*, Editura Minerva, București, 1973, p. 299.

²² *Ibidem*, p. 300.

²³ I. Valerian, *De vorbă cu autorul*, interviu în revista *Cronicarul*, anul I, nr. 2, martie 1930, p. 3, *apud* Diana Cristev, *Însemnări pentru timpul de azi*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975, p. 273.

Există, aşadar, o prelugire a aspiraţiei umane către idealitate. Şi dacă, prin *mitul personal*, se poate imputa metodei psihocritice izolarea unei sintagme restrictive privind un fenomen atât de complex cum este opera unui scriitor, prin refacerea unităţii structurii operei, acest mit se constituie în liant, „păstrând echilibrul sănătos al pasiunii”²⁴, revelator asemenea unei linii ce uneşte punctele disparate ale unui desen. Rămâne o enigmă raportul de forţe dintre inconştientul şi conştiinţa scriitorului a cărui creaţie permite lectorului interpretarea orientată în labirintul operei de *fantasma* figurilor recurente în alcătuirea cărora imaginarul devine act performativ prin excelenţă.

Datele finale au reflectat eul profund subiacent „reţelei asociative”, rezultat din suprapunerea textelor operei, cu validarea unui „mit personal” conectat la existenţa unui „fenomen psihologic”²⁵ surprins în esenţa lui, aşa cum prefigura autorul într-un interviu acordat lui I. Valerian pentru revista *Viaţa literară*, în anul 1927: „Mă interesează foarte mult mediul din provincie. Viaţa oamenilor se desfăşoară mai adevărată. Un bun observator are material imens de utilizat. În provincie se poate prinde mai uşor un fenomen psihologic în chiar esenţa lui. Cu astfel de material lucrez acum la un roman, în care sunt prinşi toţi eroii mei provinciali, cu care mă întâlnesc în fiecare zi la judecătorie, la piaţă sau la petreceri.”²⁶

Prin suprapunerea textelor, s-a trecut la stadiul redefinirii *fantasmei* şi la analiza metamorfozelor erosului sub forma *aventurii*, o importantă structură endocentrică în opera scriitorului. Alături de strategia triumphiului conjugal remarcată de majoritatea criticii literare, s-a analizat componenta erotico-reflexivă prelungită în farsa tragică, cu diverse variaţii ale motivelor discursive: bănuiala, vileagul, compulsia, frustrarea, anxietatea, răzbunarea şi altele.

În egală măsură, prezenta cercetare a valorificat selecţia riguroasă făcută de Gib I. Mihăescu însuşi în cele două volume de nuvele, *La Grandiflora* (1928) şi *Vedenia* (1929), evidenţiind exigenţa autorului faţă de scrierile sale, dar şi eforturile de realizare a ediţiilor critice aparţinând lui Alexandru Andriescu (prima în anii `70 şi a doua, sub egida Academiei Române, în anul 2008). Deosebit de importantă s-a dovedit contribuţia cercetătorului Leon Baconsky prin apariţia, în anul 1973, a volumului intitulat *Gib I. Mihăescu. Teatru*, cuprinzând arta dramatică, inclusiv textele nefinalizate, cu importante referinţe critice şi bibliografice, alături de volumul *Gib I. Mihăescu. Nuvele regăsite*, publicat la Editura Echinoc, în anul 2003, o restituire necesară pentru literatura noastră a unui număr considerabil de nuvele inedite ale scriitorului. Au fost valorificate

²⁴ Pericle Martinescu, *Gib I. Mihăescu, romancier al virilităţii*, op. cit., p. 4.

²⁵ Gib I. Mihăescu, interviu acordat lui I. Valerian pentru *Viaţa literară*, apud. Diana Cristev, *Gib I. Mihăescu. Însemnări pentru timpul de azi*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975, p. 265.

²⁶ *Ibidem*

monografiile lui Mihail Diaconescu, Dumitru Șerban Drăgoi și Florea Ghiță, precum și ample studii literare scrise de Nicolae Balotă, Dumitru Micu, Nicolae Manolescu, Doina Modola, Octav Șuluțiu, G. Călinescu, Stelian Cincă, Al. Protopopescu, Diana Cristev și mulți alții care s-au apropiat cu interes de opera lui Gib I. Mihăescu. Acesta au constituit un prim nivel de lectură, ca exercițiu de interpretare, pentru a ilustra reacția publicului cititor și impactul diacronic al scrierilor autorului. Demonstrația a avut în vedere sedimentarea poziției creatoare a lui Gib I. Mihăescu, încă de la începutul creației sale, în conștiința nu doar a lectorului avizat, dar și a publicului în general, pe baza notelor de realism în redarea „psihologiilor elementare”²⁷ capabile să mute hotarele cunoașterii sinelui și a Celuilalt către o zonă abisală a ființei. Cu apariția romanelor s-a observat că perspectiva auctorială asupra personajelor transgresează simbioza vis-realitate, evoluând către un eros investit cu funcția cunoașterii. Portretului erotomanilor i se adaugă componentele dilemei indentitare, uneori în manieră ironică, prin dedublare, depășind viziunea „monomaniei”²⁸ din scrierile anterioare, inclusiv cele dramatice.

Ipostazele polimorfe ale eului configurat în romane se conturează ca tipologie complexă prin aspirații concurente erosului, precum interesul pentru astronomie sau științele exacte, pasiuni care glisează din viața reală a lui Gib I. Mihăescu în cadrul ficțional. Cercetarea s-a focalizat asupra principalei trăsături ce caracterizează personajele, orientarea acestora spre un anumit scop al existenței lor. Din acest punct de interes se generează drama personajului masculin, dar și capacitatea lui de a-și mobiliza toate energiile către atingerea idealului. În umbra acestuia se dezvoltă imaginea personajului feminin, într-o dublă perspectivă: din poziția idealului, angelică, sau din cea a existenței superficiale, demonică, incapabilă să înțeleagă exigențele partenerului. Nuanțele de investire și de regresie obiectală introduse între limitele enunțate anterior fac posibilă o reconfigurare a exhibării masculine, uneori până la adevărate mutații identitare în conștiința eroilor.

„Detectivismului sexual”²⁹ de care amintea G. Călinescu în derularea evenimentelor ce compun substanța epicului romanesc i se adaugă elemente de mister prin care personajul feminin nu-și clarifică poziția, păstrând, în acest fel, atribute specifice eternului feminin, niciodată pe deplin cucerit. De asemenea, dincolo de aparenta demonetizare a temei dragostei, scriitorul reușește să inducă, prin dinamica dorințelor și metamorfozele personajelor, o „retroversiune a iluziei”³⁰ în care

²⁷ Alexandru Andriescu, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și variante, *Gib I. Mihăescu. Opere*, volumul 1, Editura Minerva, București, 1976, p. XXI.

²⁸ Ov. S. Crohmălniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, volumul I, Editura Minerva, București, 1972, p. 512.

²⁹ G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1985, p. 764.

³⁰ Alexandru Protopopescu, *Romanul psihologic românesc*, Editura Eminescu, București, 1978, p. 196.

cele două teme pivotale, *așteptarea* și *idealul*, să apară deconspirate ca „roman romanesc.”³¹ Subiacent motivului femeii inaccesibile, se observă labirituri sufletești nebănuite în care eroul rătăcește, claustrat, aproape mereu în contratimp cu femeia iubită, mai ales angajat într-o luptă de cucerire prin tehnica seducerii, pentru a constata, în final, că încă de la început fusese aproape de ceea ce râvnea. Pe fundalul ficțional se reflectă o lume mărunță, plină de ambiții egoiste, decadentă din punct de vedere social și uman. Eroul se ambiționează să penetreze interesele de castă ale aristocrației sau să înfrângă rezistența femeii iubite, încrezător în forțele proprii, de cele mai multe ori. Critica postdecembristă accentuează perspectiva psihanalitică asupra eroilor, cu evidențierea unor tulburări comportamentale, stări de anxietate asociate cu obsesia controlului, temeri ce alternează cu un exces de încredere în forțele proprii, un evantai de emoții contrastante.

Capitolul concluziilor propune o sinteză a formelor *mitului personal* și reintegrarea lui în operă, după verificarea prin filtrul datelor biografice. Universul ficțional se poate reconstitui unitar, conform ultimei etape psihocritice, devoalând ipostaza eroului - un cavaler rătăcitor între atributele idealului (*etern feminin*) și însușirile concrete ale iubitei. Drama lui vine din neputința ieșirii din formele autarhice ale eului propriu, scindat în conștiință, mereu tributار realității pe care o eludează.

Prezenta teză a urmărit să identifice firul roșu care inter-conectează scrierile lui Gib I. Mihăescu și să alcătuiască o ramă a identității scripturale, nu ca o imagine biografică, dar ca răspuns la nevoia autorului de autoficționalizare prin operă. Dacă mitul operează o reducere la esență a figurilor recurente, atunci *mitul personal* descinde din laboratorul de creație, fiind punctul de plecare către alte *fantasme* prolifiche ale prozatorului, validând premisa că opera este un organism viu care trăiește prin lectorul ce o interpretează. Concluzionând, „mitul personal” - care ar constitui *fantasma* cea mai frecventă în opera lui Gib I. Mihăescu - ține de această identificare succesivă a unor modele de personalitate voluntară, puternică, manifestă prin erotism, dincolo de excesele introspective, uneori deviate. Eroul luptă împotriva rivalului pentru a-și câștiga, după o concepție romantică, dreptul la iubire (*Donna Alba*), el caută și stă la pândă pentru un ideal de iubire a cărei geneză, desprinsă parțial din ficțiune și parțial din experiența trăită de un altul, demască aceeași intenție donquijotescă de a-și salva domnița visată (*Rusoaica*). Chiar și atunci când nu reușește, el luptă până la capăt, acceptă variabilele din existența femeii iubite (*Zilele și nopțile unui student întârziat*), cu excepția amintită a lui Andrei Lazăr, celelalte personaje masculine dovedesc o capacitate neobosită de cucerire (*Brațul Andromedei*).

³¹ Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe*, Editura Gramar, București, 2001, p. 202.

În pofida acestor asemănări, destinul eroilor se revelează ca traseu singular în comparație cu parcursul altor personaje, și în aceste paradigme constă (re)cunoașterea „mitului personal” configurat prin forța fizică sau speculativă a personajelor. Analizate sub aspectul fantasmelor care le populează conștiința, personajele principale, fără excepții, aderă la o formulă psihică introspectivă, însă ca expresie a reveriei active aflate mereu sub imperiul aceluși surplus de energie indispensabilă în demersul de cuceritor. *Virilitatea* masculină, obsesia de control și dorința nestăvilită de a corecta greșelile celorlalte personaje sunt trăsături dominante în proza scurtă, în timp ce romanele decupează tematic-obsesiv, din stratul de adâncime al conștiinței eroilor, obsesia afirmării prin statutul de *cuceritor* care fascinează și constrânge la urmărirea idealului, unul mai ales de natură erotică. Pentru Eleonora (*Femeia de ciocolată*), Lucian Negrișor depășește scenariile fanteziste și trece la fapte, posedând-o, atunci când înțelege că nu mai era nimic de pierdut. Pentru Zina Cornoiu (*Brațul Andromedei*), aproape toate personajele masculine concep un scenariu favorabil cuceririi, însă va câștiga cel mai pragmatic dintre ei, Nae Inelescu, intuind natura frivolă a femeii. Pentru Arina Velovan (*Zilele și nopțile unui student întârziat*), Mihnea Băiatu își va înfrunta destinul, asemenea lui Orfeu, obsedat să o salveze din infernul propriilor ei fantasme legate de cucerirea unui bărbat puternic, neîmblânzit. Pentru Donna Alba, în romanul omonim, Mihai Aspru va râvni cariera de avocat, dar și scopul sentimental de a ajunge să fie „văzut” de femeia adorată. Singur, locotenentul Ragaiac (*Rusoaica*), un Pygmalion incapabil să-și reprezinte Galatea, își va verifica talentul de cuceritor, excesiv, până la ridicol. În acest sens, în articolul *Literatura de „frontieră” a lui Gib I. Mihăescu (romanul Rusoaica)*, Vasile Spiridon nota referitor la Ragaiac că „pentru cel care, cuprins de *oceanul singurătății*, stă de strajă la fruntarii, veghea febrilă din motive erotice modifică logica privirii, a percepției spațiilor străbătute. Și, cum văzul este el însuși o formă de interpretare, nu doar o simplă înregistrare de stimuli, deformarea de perspectivă are repercusiuni asupra înțelegerii lumii între-zărite, acest tip de *extrateritorialitate* răstălmăcind în planul *geografiei simbolice* relațiile spațiale obișnuite.”³² În acest fel, conflictele interioare care jalonează traseul eului către idealul său reflectă tendințele nesatisfăcute pe care conștiința le reelaborează în relație cu ceea ce cunoaște despre sine și despre celălalt, operând în condiții liminale reductibilitatea experiențelor ce îndepărtează eul de ideal. Astfel, lăsându-se posedat de fantasma puterii, Vucol Cornoiu (*Brațul Andromedei*) își sacrifică relația de cuplu cu Sultana Șoimu, prima soție, în timp ce Lucian Negrișor

³² Vasile Spiridon, articolul *Literatura de „frontieră” a lui Gib I. Mihăescu (romanul Rusoaica)*, în Conferința *Un veac de conflagrații: realitate și ficțiune*, ediția a 7-a, 8 iunie 2018, Chișinău, Republica Moldova, Departamentul de Literatură Universală și Comparată, USM, 2019, p. 35 - https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/32-39_12.pdf - (accesat în data de 23.07.2022).

(*Femeia de ciocolată*) depășește evaziunile patetice ale imaginației sale și pornește asaltul erotic final. Locotenentul Ragaiac (*Rusoaica*) dezvăluie cu cinism Niculinei intențiile sale de capturare a *femeii dorite*, Mihnea Băiatu (*Zilele și nopțile unui student întârziat*) își inhibă caracterul frivol și își interiorizează iubirea până la sublimarea ei sub forma interogației existențiale, iar Mihai Aspru (*Donna Alba*) înfrânge prin erotism histrionic dialectica eului cu sinele său, prin îngroșarea discursului persuasiv și proteismul măștilor cu care defilează pe scena cuceririlor necesare apropierea idealului feminin. Susceptibil de incapacitatea de a fi sincer, eul ficțional se conturează *bovaric* în încercarea de a-și contura profilul, așezat mereu pe cei doi piloni ai discursului său: „atracția imaginarului și repulsia imaginatului.”³³ Se instituie o concurență între plăcerea personajelor de a reordona și explora în imaginație elemente din realitate și obsesia de a deveni „creatoare de realitate”, în virtutea puterii demiurgice cu care au fost investite. Imagistica din scrierile lui Gib I. Mihăescu se coagulează în jurul defectelor umane, un exil în infernul suferinței de orice natură: erotică, organică (boală, infirmitate), sărăcie, inadaptabilitate, frustrare socială etc.

Izotopia drumului și cea a apei reflectă dinamica „regimului diurn al imaginii”³⁴, când tenebrele nu au încă densitatea emoției care obturează orizontul idealului. Astfel că întinericul dominant din mintea eroilor apare fulgerat de razele speranței, gândind că ar fi o neînțelegere, o explicație ce scapă logicii evenimentelor, un vis halucinant, în ultimă instanță, din care se va trezi. Dar *drumul* angajează, de regulă tematic, angoasa personajului, iar *apa* ascunde în undele ei tulburi mecanismul destinului fatidic, ambele izotopii funcționând ca granițe certe între ceea ce poate și ceea ce vrea personajul, această etapă „manifestând recucerirea antitetică și metodică a valorificărilor negative ale celei dintâi.”³⁵ Aici se naște abisul existenței eroului, prin formele clivajului în conștiință, tot de aici provin alienarea și dezavuarea realității. Universul lui Gib I. Mihăescu migrează preponderent către tematica nealterată a iubirii, cu numeroase variabile cognitive și comportamentale ale eroilor ce funcționează ca bariere afective. Pericolele exterioare care amenință existența eroilor (hazardul, nedreptatea socială) sunt deopotrivă de grave precum cele interioare, coordonate implacabile ale firii feminine (frivolitatea, nestatornicia) sau ale celei masculine (autoritatea, suspiciunea, gelozia).

Fantasma ia o multitudine de forme în relație cu proiecția misterioasă a iubitei, cu trecerea ireversibilă a timpului, inclusiv cu imaginea narcisică despre sine a personajelor. S-a observat în dinamica himerelor o potențare a misterului, nu atât prin ceea ce face sau nu face femeia iubită, cât

³³ Nicolae Balotă, *Gib I. Mihăescu. Omul și opera, Nuvele*, Editura Tineretului, București, 1969, p. 29.

³⁴ Gilbert Durand, *Structurile antropologice ale imaginarului, op. cit.*, p. 67.

³⁵ *Ibidem*, p. 67.

mai ales prin predispoziția protagoniștilor către incertitudine și apetența lor pentru crearea unor scenarii ale dezastrului în amor. S-a observat, mai ales în romanele lui Gib I. Mihăescu, că rețelele asociative devin mult mai complexe în comparație cu cele anterioare, sub chipul *fantasmei* coexistând dublul figurii feminine (angelic/demonic), cu metamorfozele desacralizării lui. Zina Cornoiu (*Brațul Andromedei*), Eleonora (*Femeia de ciocolată*), Arina Velovan (*Zilele și nopțile unui student întârziat*), Niculina Bălan (*Rusoaica*) și Alba Ypsilant (*Donna Alba*) sunt exponente ale *eternului feminin* închis în creuzetul eului masculin, figuri ale femeii pasionale și cerebrale. În cei șaisprezece ani de creație (1919-1935), etapele maturizării artistice ale scriitorului înregistrează o pătrundere tot mai adâncă în paradigma eului care se confesează, aparent printr-o sumă de raționamente și falsificări ale perspectivei rezultate din tehnica visului enunțată în capitolele anterioare. În acest fel, personajele își însușesc măști specifice precum cele ale victimei, agresorului, farsorului etc. Disputa canonică între tradiționalism și modernism îl așază pe Gib I. Mihăescu, indiscutabil, mai aproape de stilul modern de scriitură, reflectând obsesia libertății ca experiment necesar împotriva rigurilor tradiției, spațiul citadin, stările introspective.

În cazul scriiturii lui Gib I. Mihăescu, studiul de față și-a propus să medieze critic asumarea depășirii unui model clasic de scriitură prin abordarea unor subiecte considerate tabu sau în afara sferei literare precum sexualitatea. Sunt puse în valoare elemente de profunzime psihanalitică pe care eroii le aduc la suprafață în procesul de autolegitimare: sublimarea energiilor negative, dislocarea emoției traumatizante, izolarea eșecului ca formă de regresie, negarea unei realități inacceptabile și proiecția complexelor de abandon, de rivalitate, de afirmare de sine în plan sexual, de superioritate. Drama identității personajului se naște din teama de a fi respins și se subordonează manifestării instinctelor primare. Satisfacerea obsesiei devine un imperativ care structurează palierele receptării evenimentelor, fantezia fiind condiție *sine qua non* de integrare a suferinței.

Matricea formatoare a *mitului personal* al scriitorului – „erotismul histrionic”- se coagulează ficțional în jurul frumuseții/fidelității personajului feminin ca obiect intern al dorinței virile, aducând în planul conștient fragmente de lectură ce conturează chipul *ei*. Opera se revelează lectorului ca multiple perspective ale imaginii feminine compuse asemenea unui mozaic din vise, închipuiri și frânturi de realitate. Concurențial, se dezvoltă motivul timpului asociat cu misterele cerului, o viziune artistică în contrapondere cu destinul uman efemer și marcat de situații dramatice. Eroul pătrunde cu luciditate în *singurătatea* ființei (fapt ce nu îl descurajează), prin încercări succesive de a descifra universul și metamorfozele *celuilalt*. În recuzita sa, instrumentarul este de cele mai multe ori speculativ, se circumscrie imaginarului propriu și descoperă că, înainte de aplicarea metodelor

sale discursive, era mai aproape de *ideal*. În final, din rețeaua de simboluri și câmpuri asociative se încheagă, de cele mai multe ori, un personaj care își cucerește idealul cu îndrăzneală, și doar în mod excepțional, un tânăr timid, perseverent și complexat. Erotismul său este o armă pe care nu ezită să o folosească în exces, nevoit să-și conceapă o mască la adăpostul căreia să-și ascundă vulnerabilitățile.

Mitul personal („erotismul histrionic”) își revendică trăsăturile identitare dintr-un „romantism”³⁶ inițial asumat de către scriitor și necesar legitimării idealului său, un etern feminin discutabil; în fond, o strategie autoreferențială a etalării sinelui și plăcerea autocontemplării. Un element de originalitate în analiza prezentă este recurența termenilor instinctuali sub lumina prăbușirii în abisul conștiinței, simultan cu dorința de ascensiune a personajelor. Identificarea acestui dublu resort face posibilă izolarea *mitului personal* ca enunțare a defulării fenomenelor psihice drept complexe ale afirmării „virilității” masculine. Prin demersul prezentei cercetări s-a urmărit oglindirea unui *eu profund* în operă, validat prin interpretarea imaginii eului revelat pe baza elementelor biografice. Nu se poate vorbi despre o reducere a operei la caracterul biografic, după cum nu este posibilă nici scindarea operei de arealul în care ea a fost concepută. Figurile polimorfe tind în mod convergent către constituirea unei imagini centrale (*mitul personal*) și se răsfrâng divergent, înapoi în operă ca „examen de inconștiență”, act performativ.

În egală măsură, teza a valorificat materiale biografice și autobiografice, cercetări monografice, dicționare, istorii literare, articole și studii cu scopul de a reface, la nivel macrostructural, unitatea universului operei lui Gib I. Mihăescu. Demonstrația empirică a evidențiat importanța *aspirației* în procesele inconștiente care urcă la nivel conștient și motivează modificările personalității personajului, cu metamorfoze și mutații identitare. În acest fel, arhetipul erotic masculin se completează cu factorii specifici unei duble realități: eul social și eul creator, reflectate secvențial în forme repetitive observabile în dinamica personajelor. Complexitatea mecanismelor de decupare a *mitului personal* relaționează atât cu realitatea interbelică din punct de vedere social, cu pierderea treptată a puterii clasei aristocrației, deposedarea parțială a moșierimii de terenurile și privilegiile moștenite și profilarea unor noi ideologii politice, cât și cu realitatea literară, în febra alinierii scriitorilor vremii la o expresie occidentală nu doar prin tematică, ci și prin cultivarea unui spirit inovator ce pătrunde, alături de perspectiva obiectivă, în zona lirică, memorialistică, fantastică, simbolică etc.

Unitatea ficțională a operei lui Gib I. Mihăescu se fundamentează pe trei partiții conectate concurent la frământările eului în efortul său de a se înțelege și de a înțelege lumea în care *se mișcă*.

³⁶ Ștefan Vornicu, interviu cu Gib I. Mihăescu, *Naționalul nou*, anul II, nr. 298, 11 mai 1935, p. 2, *apud* Diana Cristev, *Însemnări pentru timpul de azi*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975, p. 290.

Aceste instanțe ce ordonează discursul narativ și se disting doar teoretic, ele fiind asimilate unui proces cognitiv veridic, se referă la fantezia imaginativă care filtrează și potențează elementele realității, la diagrama hazardului deductibilă în leitmotivul destinului și configurarea unei suprarealități a eului obsedat de himeră. O perspectivă esențializatoare asupra operei acestui scriitor ar putea face apel la imaginea unui Pygmalion copleșit de rezultatul muncii sale, prefigurată în speranța afirmată de Gib I. Mihăescu, conform căreia autorii vor trăi din opera lor, fără a mai fi nevoiți să practice alte meserii din rațiuni financiare.

Profilul ficțional al personajului lui Gib I. Mihăescu se reconstituie unitar prin analogiile structurale revelate de metoda psihocritică, fiind camuflat în ipostaza unui erotism histrionic, râvnind oedipian la o iubire imposibilă, risipit în amorul conjunctural care nu-i satisface exigențele. Rătăcind între idealul imaginat și formele concrete ale iubirii, eroii împrumută cel mai frecvent masca unui cavaler angajat în lupta cu eriniile închipuirii. Indiferent dacă este situat în cuplu sau nu, eul ficțional se închide în formele autarhice ale proiecțiilor sale, scindat și alienat în conștiință, sub aparența unui eu creator tributar mereu realității pe care o eludează. La polul opus, eul social se inserează cu vehemență la începutul secolului al XX-lea în scena transformărilor sociale și politice românești, prin publicistica incisivă pe care o scria Gib I. Mihăescu. Analiza psihocritică are datoria să lege scrierile autorului și să alcătuiască o ramă a identității sale, nu ca o formă reductibilă de biografie, ci ca răspuns la nevoia acestuia de autoficționalizare. Mitul operează o reducere la esență a figurilor repetitive, însă *mitul personal* este doar punctul de plecare către alte *fantasme* prolifiche ale scriitorului.

Bibliografie

A. Bibliografia operei lui Gib I. Mihăescu

1. ediții consultate

1. Simion, Eugen, (coordonator), *Gib I. Mihăescu, Opere I (Nuvele și povestiri)*, ediție îngrijită, studiu introductiv, note, comentarii și variante de Alexandru Andriescu, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2008
2. Simion, Eugen, (coordonator), *Gib I. Mihăescu, Opere II (Teatru, romane)*, ediție îngrijită, studiu introductiv, note, comentarii și variante de Alexandru Andriescu, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2008
3. Simion, Eugen, (coordonator), *Gib I. Mihăescu, Opere III (Romane)*, ediție îngrijită, studiu introductiv, note, comentarii și variante de Alexandru Andriescu, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2008
4. Andriescu, Alexandru, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și variante, *Gib I. Mihăescu. Opere*, volumul 1, Editura Minerva, București, 1976
5. Andriescu, Alexandru, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și variante, *Gib I. Mihăescu, Opere II, Romane, Brațul Andromedei*, Editura Minerva, București, 1978
6. Andriescu, Alexandru, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și variante, *Gib I. Mihăescu, Opere III, Romane, Rusoaica*, Editura Minerva, București, 1995
7. Andriescu, Alexandru, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și variante, *Gib I. Mihăescu. Opere IV, Romane, Zilele și nopțile unui student întârziat, Donna Alba*, Editura Minerva, București, 1980
8. Andriescu, Alexandru, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și variante, *Gib I. Mihăescu, Opere V, Teatru*, Editura Minerva, București, 1985
9. Metea, Alexandru, tabel cronologic și cretomație critică, *Gib I. Mihăescu, Brațul Andromedei, Zilele și nopțile unui student întârziat*, Editura Facla, Timișoara, 1989
10. Manolescu, Nicolae, prefață, *Gib I. Mihăescu, Rusoaica*, Editura Jurnalul Național, București, 2009
11. Zaharia Filipaș, Elena, prefață, *Gib I. Mihăescu, Donna Alba*, Editura Jurnalul Național, București, 2009
12. Baconsky, Leon, ediție, text stabilit, postafață și bibliografie, *Gib I. Mihăescu, Teatru*, Editura Dacia, Cluj, 1973
13. Baconsky, Leon, ediție și postfață, *Gib I. Mihăescu, Nuvele regăsite*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2003
14. Nistor, Ion, antologie, cronologie, note, repere critice și bibliografie, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
15. Nistor, Ion, text stabilit, tabel cronologic și bibliografie, Nicolae Balotă, antologie și prefață, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Tineretului, București, 1969
16. Nistor, Ion, ediție îngrijită, Nicolae Manolescu, prefață, *Gib I. Mihăescu. La Grandiflora – Nuvele I*, Editura pentru Literatură, București, 1967

17. Nistor, Ion, ediție îngrijită, Nicolae Manolescu, prefață, *Gib I. Mihăescu. Noaptea focurilor – Nuvele II*, Editura pentru Literatură, București, 1967
18. Cristev, Diana, ediție îngrijită, studiu, note, *Gib I. Mihăescu. Linia întâi*, Editura Militară, București, 1983
19. Popescu, Constantin, *Femeia de ciocolată*, postfață, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1984.
20. Cristev, Diana, *Gib I. Mihăescu. Însemnări pentru timpul de azi*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975

2. Gib I. Mihăescu – volume, periodice și interviuri

Volume³⁷

1. *La Grandiflora*, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1928
2. *Pavilionul cu umbre*, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1928
3. *Vedenia*, Editura Cartea românească, București, 1929
4. *Brațul Andromedei*, Editura Naționala Ciornei, București, 1930
5. *Rusoaica*, Editura Naționala Ciornei, București, 1933
6. *Femeia de ciocolată*, Editura Naționala Ciornei, București, 1933
7. *Zilele și nopțile unui student întârziat*, Editura Cugetarea, București, 1934
8. *Donna Alba*, Editura Cartea românească, București, 1935
9. *Visul (Nuvele inedite)*, Editura Adevărul, București, 1935

Periodice³⁸

1. *Linia întâi*, revista *Luceafărul*, București, an. XIV, nr. 3-4, februarie 1919
2. *În tren*, revista *Luceafărul*, București, an. XIV, nr. 13-14, iulie 1919
3. *Cel din urmă cârd*, revista *Luceafărul*, București, an. XIV, nr. 19, octombrie 1919
4. *Figurina*, revista *Luceafărul*, București, an. XIV, nr. 21-22, decembrie 1919
5. *Soldatul Nistor*, revista *Sburătorul*, București, an. I, nr. 21, septembrie 1919
6. *Pe drumul gloriei*, revista *Hiena*, București, an. II, nr. 10, august 1920
7. *Eroilor lauri ...*, revista *Hiena*, București, an. I, nr. 14, septembrie 1920
8. *Cei din urmă*, revista *Gândirea*, Cluj, an. I, nr. 2, mai 1921
9. *Zi de primăvară*, revista *Gândirea*, Cluj, an. I, nr. 3, iunie 1921
10. *Rătăciții*, revista *Voința*, Cluj, an. I, nr. 110, iunie 1921
11. *Retragerea*, revista *Gândirea*, Cluj, an. I, nr. 4, iunie 1921
12. *Un călător*, revista *Gândirea*, Cluj, an. I, nr. 9, septembrie 1921
13. *Ierni jilave*, revista *Gândirea*, Cluj, an. I, nr. 17, ianuarie 1922
14. *Soarele*, revista *Gândirea*, Cluj, an. I, nr. 22-23, martie 1922
15. *Singuratecii*, revista *Gândirea*, Cluj, an. II, nr. 1, aprilie 1922
16. *Semnele lui Dănuț*, revista *Gândirea*, Cluj, an. II, nr. 3, mai 1922

³⁷ Toate textele au fost consultate din ediția critică îngrijită de Alexandru Andriescu, coordonator, Eugen Simion, *Gib I. Mihăescu. Opere*, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2008.

³⁸ Toate textele au fost consultate din ediția critică îngrijită de Alexandru Andriescu, coordonator, Eugen Simion, *Gib I. Mihăescu. Opere*, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2008.

17. *Reîntoarcerea*, revista *Gândirea*, Cluj, an. II, nr. 5, iulie 1922
18. *Întâmplarea*, revista *Gândirea*, Cluj, an. II, nr. 7, noiembrie 1922
19. *În goană*, revista *Gândirea*, Cluj, an. II, nr. 14, februarie 1923
20. *Troița*, revista *Cugetul românesc*, București, an. III, nr. 1, martie 1924
21. *Vedenia (I-II)*, revista *Gândirea*, București, an. III, nr. 15, aprilie 1924
22. *Vedenia (III)*, revista *Gândirea*, București, an. III, nr. 16, iulie 1924
23. *Vin nou*, revista *Cuvântul literar și artistic*, București, an. I, nr. 3, noiembrie 1924
24. *Sfârșitul*, revista *Gândirea*, București, an. IV, nr. 4, decembrie 1924
25. *Coșul cu târguieli*, revista *Gândirea*, București, an. IV, nr. 7, ianuarie 1925
26. *Femeia de ciocolată*, revista *Gândirea*, București, an. IV, nr. 12-13, aprilie 1925
27. *Cea din urmă noapte*, revista *Cuvântul literar și artistic*, București, an. II, nr. 16, apr. 1925
28. *Între porțelanuri*, revista *Viața românească*, Iași, an. XVII, nr. 10, octombrie 1925
29. *Tabloul*, revista *Gândirea*, București, an. VI, nr. 1, februarie 1926
30. *La Grandiflora (I)*, revista *Viața românească*, Iași, an. XVIII, nr. 2-3, februarie 1926
31. *La Grandiflora (II)*, revista *Viața românească*, Iași, an. XVIII, nr. 4, aprilie 1926
32. *Scuarul*, revista *Ramuri – Drum drept*, Craiova, an. XX, nr. 7-9, iulie 1926
33. *Urâtul (I)*, revista *Gândirea*, București, an. VI, nr. 6-8, iulie 1926
34. *Urâtul (II)*, revista *Gândirea*, București, an. VI, nr. 9-11, octombrie 1926
35. *Examenul*, revista *Viața românească*, Iași, an. XVIII, nr. 12, decembrie 1926
36. *Așteptare*, revista *Gândirea*, București, an. VII, nr. 3, martie 1927
37. *Frigul*, revista *Gândirea*, București, an. VII, nr. 5, mai 1927
38. *Toamna*, revista *Viața românească*, Iași, an. XIX, nr. 6-7, iunie 1927
39. *Amurgul*, revista *Scrisul românesc*, Craiova, an. I, nr. 1, noiembrie 1927
40. *Poarta de fier*, revista *Scrisul românesc*, Craiova, an. I, nr. 3, ianuarie 1928
41. *Icoana*, revista *Gândirea*, București, an. VIII, nr. 4, aprilie 1928
42. *Pisica*, revista *Gândirea*, București, an. VIII nr.124, decembrie 1928
43. *Domnul Cornoiu*, revista *Gândirea*, București, an. IX, nr. 12, decembrie 1929
44. *Jucătorul*, revista *Gândirea*, București, an. X, nr. 5, mai 1930
45. *Piaza*, revista *Gândirea*, București, an. X, nr. 8-9, august 1930
46. *Rusoaica*, revista *Gândirea*, București, an. X, nr. 12, decembrie 1930
47. *Deus ex machina*, revista *Viața românească*, București, an. XXIII, nr. 2, februarie 1931
48. *Cameră mobilată de închiriat*, revista *Vremea*, București, an. IV, nr. 188, mai 1931
49. *Ora bunului rămas*, revista *Viața românească*, București, an. XXIII, nr. 6, iunie 1931
50. *Monumentul*, revista *Boabe de grâu*, București, an. XI, nr. 6-7, iunie 1931
51. *Filodor*, revista *Adevărul literar și artistic*, București, an. X, seria II, nr. 560, august 1931
52. *Examene și alte întâmplări*, revista *Gândirea*, București, an. XI, nr. 678, august 1931
53. *O prelegere de drept în aer liber*, revista *Viața românească*, București, an. XXIII, nr. 7-8, august 1931
54. *Plecarea*, revista *Gândirea*, București, an. XII, nr. 3, martie 1932
55. *Mâna*, revista *Gândirea*, București, an. XIII, nr. 5, mai 1933
56. *Femeia de ciocolată*, revista *Viața românească*, București, an. VIII, nr. 149, noiembrie 1933
57. *Razna*, revista *Azi*, București, an. III, nr. 6, decembrie 1934

58. *Căutând dreptatea*, revista *Familia*, Oradea, an. I, seria III, nr. 8, decembrie 1934
59. *Împricinații*, revista *Familia*, Oradea, an. II, seria III, nr. 4, august 1935
60. *Noaptea focurilor*, *Revista Fundațiilor Regale*, București, an. II, nr. 11, noiembrie 1935
61. *Cel din urmă roman*, revista *Gândirea*, București, an. XIV, nr. 10, decembrie 1935

Publicistică socială³⁹

1. Mihăescu, Gib, *Care dă mai mult?*, *Hiena*, Anul II, nr. 2, 27 iunie, 1920
2. Mihăescu, Gib, *Zorii cAre se arată!*, *Hiena*, Anul II, nr. 3, 4 iulie, 1920
3. Mihăescu, Gib, *Povești din țara aurului*, *Hiena*, Anul II, nr. 8, 8 august, 1920
4. Mihăescu, Gib, *Avem destul de exportat*, *Gândirea*, Anul I, nr. 8, 15 august, 1921
5. Mihăescu, Gib, *Dreptul la odihnă*, *Gazeta Ardealului*, Anul II, nr. 15, 24 ianuarie 1922
6. Mihăescu, Gib, *Femeia invizibilă*, *Hiena*, Anul III, nr. 4, 5 noiembrie, 1922
7. Mihăescu, Gib, *Domnia tiribombei*, *Gândirea*, Anul IV, nr. 3, februarie 1923
8. Mihăescu, Gib, *Însemnări pentru timpul de azi*, *Gândirea*, Anul IV, nr. 5, aprilie 1923
9. Mihăescu, Gib, *Excursiile cabotine*, *Gândirea*, Anul IV, nr. 9, octombrie 1923
10. Mihăescu, Gib, *Maestre, bagi de seamă?*, *Gândirea*, Anul V, nr. 1, ianuarie 1924
11. Mihăescu, Gib, *Circenses*, *Curentul*, Anul III, nr. 793, 5 aprilie 1930
12. Mihăescu, Gib, *Criză de primari*, *Curentul*, Anul III, nr. 907, 2 august 1930
13. Mihăescu, Gib, *Climate*, *Curentul*, Anul IV, nr. 1389, 8 decembrie 1931
14. Mihăescu, Gib, *Teatrele și-au tras obloanele*, *Calendarul*, Anul I, nr. 62, 9 iunie 1932
15. Mihăescu, Gib, *Calomnia protejată*, *Calendarul*, Anul I, nr. 96, 14 iulie 1932
16. Mihăescu, Gib, *Poetica electorală*, *Calendarul*, Anul I, nr. 100, 18 iulie 1932
17. Mihăescu, Gib, *Templul I.O.V.*, *Calendarul*, Anul I, nr. 130, 17 august 1932
18. Mihăescu, Gib, *Zărăfia universitară*, *Calendarul*, Anul I, nr. 187, 13 octombrie 1932
19. Mihăescu, Gib, *Un important deziderat muncitoresc*, *Calendarul*, Anul I, nr. 220, 15 noiembrie 1932
20. Mihăescu, Gib, *Schimbarea domnilor și ... cultura*, *Calendarul*, Anul II, nr. 272, 16 ianuarie 1933
21. Mihăescu, Gib, *Cei fără de griji*, *Calendarul*, Anul II, nr. 275, 20 ianuarie 1933
22. Mihăescu, Gib, *Scriitorii care fac politică*, *Calendarul*, Anul II, nr. 220, 27 ianuarie 1933
23. Mihăescu, Gib, *Haosul legislației noastre muncitorești*, *Calendarul*, Anul II, nr. 284, 1 februarie 1933

Publicistică literară⁴⁰

1. Mihăescu, Gib, *Poezia țărănească*, *Țara nouă*, Anul II, nr. 15, 19 februarie 1920
2. Mihăescu, Gib, *Literatura anului trecut*, *Voința*, Anul I, nr. 113, 14 ianuarie 1921
3. Mihăescu, Gib, *Cu prilejul tactilismului*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 1, 2 martie 1921
4. Mihăescu, Gib, *Foiletonul*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 1, 2 martie 1921
5. Mihăescu, Gib, *Noi și literatura rusă*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 21, 25 martie 1921

³⁹ Toate articolele lui Gib I. Mihăescu au fost consultate din volumul *Gib I. Mihăescu. Însemnări pentru timpul de azi*, ediție îngrijită și prefațată de Diana Cristev, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.

⁴⁰ *Ibidem*

6. Mihăescu, Gib, *Floarea pământului*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 13, 16 martie 1921
7. Mihăescu, Gib, „*Pașii profetului*”, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 28, 31 martie 1921
8. Mihăescu, Gib, *Cultul morților*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 25, 30 martie 1921
9. Mihăescu, Gib, *Se poate traduce Caragiale?*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 47, 25 apr. 1921
10. Mihăescu, Gib, *Sfătosul Creangă*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 59, 13 mai 1921
11. Mihăescu, Gib, *Mihail Sadoveanu*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 87, 17 iunie 1921
12. Mihăescu, Gib, *Succesele și nefericirile unui bard*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 91, 23 iunie 1921
13. Mihăescu, Gib, *Pierre Benoit*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 95, 28 iunie 1921
14. Mihăescu, Gib, *Statuia lui Eminescu*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 106, 10 iunie 1921
15. Mihăescu, Gib, *Buclucașă treabă-i scrisul!*, *Gândirea*, Anul I, nr. 14, 15 noiembrie 1921
16. Mihăescu, Gib, *Descoperitorii de genii*, *Gazeta Ardealului*, Anul II, nr. 54, 12 martie 1922
17. Mihăescu, Gib, *O polemică bucureșteană (I)*, *Gazeta Ardealului*, Anul II, nr. 55, 14 martie 1922
18. Mihăescu, Gib, *O polemică bucureșteană (II)*, *Gazeta Ardealului*, Anul II, nr. 56, 15 martie 1922
19. Mihăescu, Gib, *O polemică bucureșteană (III)*, *Gazeta Ardealului*, Anul II, nr. 57, 16 martie 1922
20. Mihăescu, Gib, *Premiul Năsturel*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 76, 3 iunie 1921
21. Mihăescu, Gib, *Semn bun sau inexperiență?*, *Înfrățirea*; Anul III, nr. 763, 30 martie 1923
22. Mihăescu, Gib, *Monolog și aparteuri*, *Rampa*, Anul XIII, nr. 3012, 18 februarie 1928
23. Mihăescu, Gib, *Subiectele*, *Rampa*, Anul XIII, nr. 3033, 3 martie 1928
24. Mihăescu, Gib, *Proza lui Vasile Alecsandri*, *Curentul*, Anul III, nr. 843, 30 mai 1930
25. Mihăescu, Gib, *Traducerile*, *Calendarul*, Anul I, nr. 67, 15 iunie 1932
26. Mihăescu, Gib, *Criticii*, *Calendarul*, Anul I, nr. 93, 11 iulie 1932
27. Mihăescu, Gib, *Un nou comerț literar*, *Calendarul*, Anul I, nr. 97, 15 iulie 1932
28. Mihăescu, Gib, *Nu știm franțuzește*, *Calendarul*, Anul I, nr. 71, 19 iunie 1932
29. Mihăescu, Gib, *Tânărul recenzent*, *Calendarul*, Anul I, nr. 74, 22 iunie 1932
30. Mihăescu, Gib, *Pârvan gânditorul*, *Calendarul*, Anul II, nr. 329, 25 martie 1933
31. Mihăescu, Gib, *Europolis*, *Calendarul*, Anul II, nr. 367, 13 mai 1933
32. Mihăescu, Gib, *Vechi profeții*, *Calendarul*, Anul II, nr. 403, 26 iunie 1933
33. Mihăescu, Gib, *Antologia epigramei românești*, *Calendarul*, Anul II, nr. 431, 28 iulie 1933
34. Mihăescu, Gib, *Dramele și drama poetului V. Voiculescu*, *Calendarul*, Anul II, nr. 523, 12 noiembrie 1933

Cronici dramatice⁴¹

1. Mihăescu, Gib, „*Nepoftitul*”, *comedien în trei acte de Tristan Bernard*, *Voința*, Anul I, nr. 131, 10 februarie 1921
2. Mihăescu, Gib, „*Instinctul*”, *piesă în trei acte de Henry Kistemaekers*, *Gazeta Ardealului*, Anul I, nr. 22, 26 martie 1921

⁴¹ Toate articolele lui Gib I. Mihăescu au fost consultate din volumul *Gib I. Mihăescu. Însemnări pentru timpul de azi*, ediție îngrijită și prefațată de Diana Cristev, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.

3. Mihăescu, Gib, „*Necunoscuta*”, *melodramă în cinci acte de Bisson, Gazeta Ardealului, Anul I, nr. 187, 13 octombrie 1921*
4. Mihăescu, Gib, *Deschiderea stagiunii „Chemarea codrului”, „O căsnicie”, „Necunoscuta”, Gândirea, Anul I, nr. 13, 1 noiembrie 1921*
5. Mihăescu, Gib, „*Heidelbergul de altădată*”, *Gândirea, Anul I, nr. 14, 15 noiembrie 1921*
6. Mihăescu, Gib, „*Marșul nupțial*”, *piesă în patru acte de Henry Bataille, Gazeta Ardealului, Anul I, nr. 225, 29 noiembrie 1921*
7. Mihăescu, Gib, „*O cerere în căsătorie*” *de Cehov, Gândirea, Anul I, nr. 15, 1 decembrie 1921*
8. Mihăescu, Gib, „*Fără reazăm*”, *piesă în trei acte de Igena Floru, Gândirea, Anul I, nr. 16, 15 decembrie 1921*
9. Mihăescu, Gib, „*Azilul de noapte*”, *piesă în patru acte de Maxim Gorki, Gazeta Ardealului, Anul II, nr. 43, 28 februarie 1922*

Cronici cinematografice⁴²

1. Mihăescu, Gib, *Cinematograful vorbitor, mijloc de expresie dramatică, Viața literară, Anul VI, nr. 134, 12 aprilie 1931*
2. Mihăescu, Gib, *Teatralizarea filmului, Calendarul, Anul I, nr. 162, 18 septembrie 1932*
3. Mihăescu, Gib, *Filmele cu subiect antic, Calendarul, Anul I, nr. 250, 18 decembrie 1932*
4. Mihăescu, Gib, *Filmul junglei, Calendarul, Anul I, nr. 176, 2 octombrie 1932*
5. Mihăescu, Gib, *Filmul detectiv și filmul cu jurați, Calendarul, Anul I, nr. 204, 30 octombrie 1932*
6. Mihăescu, Gib, *Actorii eroi?, Calendarul, Anul II, nr. 420, 16 iulie 1933*
7. Mihăescu, Gib, *Frăția cu fiarele, Calendarul, Anul II, nr. 396, 18 iunie 1933*
8. Mihăescu, Gib, *O glumă serioasă a luii Charlie, Calendarul, Anul II, nr. 312, 5 martie 1933*
9. Mihăescu, Gib, *Cinematograful, purificator al artei dramatice, Calendarul, Anul II, nr. 336, 2 aprilie 1933*
10. Mihăescu, Gib, *Se închid cinematografele, Calendarul, Anul II, nr. 300, 19 februarie 1933*
11. Mihăescu, Gib, *Primul film vorbitor ... românesc, Calendarul, Anul II, nr. 271, 15 ianuarie 1933*

Interviuri, confesiuni⁴³

1. Valerian, I., *De vorbă cu dl. Gib. Mihăescu*, revista *Viața literară*, Anul I, nr. 32, 15 ianuarie 1927
2. Valerian, I., *Dl Gib. I. Mihăescu despre „Pavilionul cu umbre”*, revista *Rampa*, Anul XIII, nr. 3032, 2 martie, 1928
3. Valerian, I., *Scriitorii de azi despre opera lui Eminescu*, revista *Cronicarul*, Anul I, nr. 2, 31 martie 1930

⁴² *Ibidem*

⁴³ Toate interviurile lui Gib I. Mihăescu au fost consultate din volumul *Gib I. Mihăescu. Însemnări pentru timpul de azi*, ediție îngrijită și prefațată de Diana Cristev, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.

4. Valerian, I., *Gib. I. Mihăescu la apariția romanului „Brațul Andromedei”*, revista *Cronicarul*, Anul I, nr. 2, 31 martie 1930
5. Valerian, I., *Tânăra generație de scriitori*, revista *Cronicarul*, Anul I, nr. 3, 21 mai 1930
6. Lăstun, F., *Căutându-l pe Gib. Mihăescu*, revista *Cronicarul*, Anul III, nr. 14, 16 dec. 1932
7. Mihăescu, Gib, *De ce am scris „Rusoaica”?*, *Cronicarul*, Anul V, nr. 22, 20 mai 1934
8. Lăstun, F., *Ce cred scriitorii noștri despre săptămâna cărții: Gib I. Mihăescu*, *Buletinul Asociației editorilor români*, nr. 9/1934
9. Stancu, Zaharia, D. *Gib. I. Mihăescu despre „Rusoaica”, despre alte romane, despre directori și despre teatru*, revista *Naționalul nou*, Anul I, nr. 115, 26 septembrie 1934
10. Vornicu, Ștefan, *Romancierul Gib I. Mihăescu despre „Donna Alba”*, revista *Naționalul nou*, Anul II, nr. 298, 11 mai 1935
11. Andrieș, I., *Răspuns la ancheta noastră*, revista *Facla*, Anul XV, nr. 1328, 6 iulie 1935
12. Tudor, Andrei, *Cum trebuie să fie casa scriitorilor?*, revista *Zorile*, Anul I, nr. 64, 7 iulie 1935

B. Dicționare. Antologii. Istorii literare

1. ***, *Dicționar critic al psihologiei analitice jungiene*, (coord. Andrew Samuels, Bani Shorter, Fred Plaut), Editura Humanitas, București, 2005
2. ***, *Dicționar de psihologie*, (coord. Roland Doron, Françoise Parot), Editura Humanitas, București, 2006
3. ***, *Dicționar de științe ale limbii*, (coord. Angela Bidu-Vrănceanu, Cristina Călărașu), Editura Nemira, București, 2005
4. ***, *Dicționarul esențial al scriitorilor români* (coord. Mircea Zaci, Marian Papahagi, Aurel Sasu), Editura Albatros, București, 2000
5. ***, *Vocabularul psihanalizei*, (coord. Jean Laplanche, J.B. Pontalis), Editura Humanitas, București, 1994
6. Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1985
7. Călinescu, G., *Istoria literaturii române. Compendiu*, Editura Litera, București, 2001
8. Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri (Mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere)*, Vol. I-III, Editura Artemis, București, 1993
9. DEX – Academia Română. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”, ediția a 2-a, Univers Enciclopedic, București, 2016
10. Ferber, Michael, *Dicționar de simboluri literare*, Editura Cartier, București, 2001
11. Iorga, Nicolae, *Istoria literaturii române contemporane*, partea a II-a *În căutarea fondului*, Editura Minerva, București, 1985
12. Kernbach, Victor, *Dicționar de mitologie generală*, Editura Albatros, București, 1995
13. Lovinescu, Eugen, *Istoria literaturii române contemporane*, Editura Minerva, București, 1981
14. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008
15. Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare I*, Editura Eminescu, București, 1973

16. Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române – De la creația populară la postmodernism*, Editura Saeculum I.O., București, 2000
17. Negoïtescu, Ion, *Istoria literaturii române (1800-1945)*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002
18. Popescu-Neveanu, Paul, *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București, 1978
19. Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. II, Editura Cartea Românească, București, 1984

C. Studii și articole teoretice

a) în volum

1. Studii de interes general despre cultura românească în perioada interbelică

1. Iulian Boldea, *Critici români contemporani*, Editura Universității „Petru Maior”, Târgu-Mureș, 2011
2. Călinescu, G., *Cronici literare și recenzii, 1927-1932*, Editura Minerva, București, 1991
3. Crohmălniceanu, Ov. S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, volumul I, Editura Minerva, București, 1972
4. Crohmălniceanu, Ovid S., *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, Editura Cartea românească, București, 1984
5. Marinescu, Eugen, *Din presa literară românească (1918-1944)*, ediție îngrijită, Editura Albatros, București, 1986
6. Martin, Mircea, G. Călinescu și complexe literaturii române, ed. a III-a, Editura ARC, Chișinău, 2018
7. Micu, Dumitru, *Gândirea și gândirismul*, Editura Minerva, București, 1975
8. Micu, Dumitru, *Scurtă istorie a literaturii române*, volumul II, Editura Iriana, București, 1995
9. Oprescu, Horia, *Scriitori în lumina documentelor*, Editura Tineretului, București, 1968
10. Protopopescu, Alexandru, *Gib Mihăescu – Memoria viitoare*, în *Romanul psihologic românesc*, Editura Eminescu, București, 1978
11. Valerian, I., *Cu scriitorii prin veac*, Editura pentru Literatură, București, 1967
12. Vrabie, Gheorghe, *Gândirismul. Istoric, doctrină, realizări*, București, Ed. Cugetarea, 1940

2. Studii teoretice și aplicative despre psihocritică și psihanaliză

în volume

1. Abraham, K. (1909). *Dreams and Myths: A study in folk-Psychology*. În Hilda, C., Abraham, MD (ed.), *Lucrări clinice și eseuri de psihoanaliză*. Londra, Hogarth Press și Institutul de psihanaliză, 1955
2. Bachelard, Gaston, *Aerul și visele : eseu despre imaginația mișcării*, Ed. Univers, București, 1997
3. Bachelard, Gaston, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*, Ed. Univers, București, 1995
4. Bachelard, Gaston, *Psihanaliza focului*, Ed. Univers, București, 2000
5. Baudouin, Charles, *La psychanalyse*, Paris, Hermann, 1939, *apud* G. Brătescu, *Freud și psihanaliza în România*, Editura Humanitas, București, 1994

6. Baudouin, Charles, *Psychanalyse de l'art*, Paris, Alcan, 1929, *apud* G. Brătescu, *Freud și psihanaliza în România*, Editura Humanitas, București, 1994
7. Braga, Corin, (coord.), *Morfologia lumilor posibile. Utopie, antiutopie, science-fiction, fantasy*, Editura Tracus Arte, București, 2015
8. Brătescu, Gheorghe, *Freud și psihanaliza în România*, Editura Humanitas, București, 1994
9. Doubrovsky, Serge, *De ce noua critică? Critică și obiectivitate*”, București, Ed. Univers, 1977
10. Durand, Gilbert, *Aventurile imaginii. Imaginația simbolică. Imaginarul*, Ed. Nemira, București, 1999
11. Durand, Gilbert, *Figuri mitice ale operei. De la mitocritică la mitanaliză*, Ed. Nemira, București, 1998
12. Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarii. Introducere în arhetipologia generală*, Ed. Univers, București, 1977
13. Eliade, Mircea, *Aspecte ale mitului*, București, Ed. Univers, 1978
14. Freud, Sigmund, *Eseuri de psihanaliză aplicată*, Editura Trei, București, 1994
15. Gaultier, Jules, *Bovarismlul*, Editura Institutul European, Iași, 1993
16. Genette, Gérard, *Figuri*, Editura Univers, București, 1978
17. Groeben, Norbert, *Psihologia literaturii*, Editura Univers, București, 1978
18. Jung, Carl Gustav, *Amintiri, vise, reflecții*, Editura Humanitas, traducere de Daniela Ștefănescu, București, 2004
19. Jung, Carl Gustav, *Opere complete vol. 12, Psihologie și alchimie*, Editura Teora, 1998
20. Jung, Carl Gustav, *Opere complete. Vol. 15, Despre fenomenul spiritului în artă și știință*, Editura Trei, traducere de Gabriela Danțiș, București, 2007
21. Jung, Carl Gustav, *Opere complete. Vol. 6, Tipuri psihologice*, Editura Trei, traducere de Viorica Nișcov, București, 2004
22. Jung, Carl Gustav, *Tipuri psihologice*, Editura Humanitas, traducere de Viorica Nișcov, București, 1997
23. Lăzărescu, Mircea, Bumbea, Ovidiu, *Patologie obsesivă*, Editura Academiei Române, București, 2008
24. Mauron, Charles, *De la metaforele obsedante la mitul personal*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
25. Milea, Doinița, *Confluențe culturale și configurații literare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005
26. Munteanu, Romul *Metamorfozele criticii europene moderne*, Editura Univers, București, 1975
27. Munteanu, Romul, *Noul roman francez*, Editura Univers, București, 1973
28. Pareyson, Luigi, *Estetica. Teoria formativității*, Editura Univers, București, 1977
29. Rank, Otto, *Dublul. Don Juan*, Editura Institutul European, Iași, 1997
30. Simion, Eugen, *Întoarcerea autorului. Eseuri despre relația creator-operă*, Editura Cartea Românească, București, 1981
31. Vigotski, L. S., *Psihologia artei*, Editura Univers, București, 1973
32. Wellek, René, *Conceptele criticii*, București, Editura Univers, 1970

b) în periodice

33. Ibrăileanu, Garabet, *Creație și analiză*, revista *Viața Românească*, anul XVIII, nr. 2-3, februarie-martie 1926 - <http://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/657> - (accesat în data de 25.03.2019)
34. Simuț, Ion, *Cele patru literaturi*, în revista *România literară*, nr. 29/1993

c) Studii și articole teoretice online

35. *Dicționar de termeni jungieni* - <http://www.psihanaliza.org/jung/dictionar.html> (accesat în data de 20.06.2020)
36. *Psihologia analitică*, <http://www.logopedics.info/psihologia-analitica.php> (accesat în data de 10.11.2020)

D. Studii și articole despre autor

1. în volum

1. Alexandrescu, Matei, *Confesiuni literare. Dialoguri*, Editura Minerva, București, 1971
2. Balotă, Nicolae, *De la Ion la Ioanide*, Editura Eminescu, București, 1974
3. Balotă, Nicolae, *Gib I. Mihăescu. Omul și opera, Nuvele*, Editura Tineretului, București, 1969
4. Balotă, Nicolae, *Labirint*, Editura Eminescu, București, 1970
5. Cincă, Stelian, *Psihanaliză și creație în opera lui Gib I. Mihăescu*, Scrisul Românesc, Craiova, 1995
6. Istocescu, Emil, *Recuperări de istorie literară: Gib I. Mihăescu: manuscrise și documente inedite*, Editura Petrescu, Râmnicu-Vâlcea, 2013
7. Manolescu, Nicolae, *Arca lui Noe*, Editura Gramar, București, 2001
8. Modola, Doina, *Seducătorul și umbrele*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003
9. Simuț, Ion, *Gib I. Mihăescu. Rusoaica – un roman european*, în *Diferența specifică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982
10. Streinu, Vladimir, *Pagini de critică literară*, Editura pentru Literatură, București, 1968
11. Șuluțiu, Octav, *Scriitori și cărți*, București, Editura Minerva, 1974
12. Tibu, Ana Corina, *Structuri narative în romanele lui Gib I. Mihăescu*, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, București, 2018
13. Vianu, Tudor, *Arta prozatorilor români*, Editura Hyperion, Chișinău, 1991

2. Monografii

1. Diaconescu, Mihail, *Gib I. Mihăescu*, colecția „Universitas”, Editura Minerva, București, 1973
2. Dumitru, Șerban Drăgoi, *Gib I. Mihăescu*, Editura Granada, București, 2001
3. Ghiță, Florea, *Gib I. Mihăescu (monografie)*, Editura Minerva, București, 1984

E. Studii și articole despre autor, în periodice

1. Andriescu, Alexandru, *Iubirea pentru Andromeda. Restituiri. Despre romanele de debut ale lui Gib I. Mihăescu*, revista *Convorbiri literare*, Iași, an. I, nr. 3, 1970 - https://adt.arcanum.com/ro/view/ConvorbiriLiterare_1870-71_04/ (accesat în data de 25.03.2019)
2. Apetroaie, Ion, *Gib I. Mihăescu: Nuvele*, revista *Iașul literar*, Iași, nr. 5, mai 1968, *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
3. Bădăuță, Alexandru, *Cronica literară, Brațul Andromedei de Gib Mihăescu*, *Gândirea*, anul X, nr.5, martie 1930 - <https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/6861>(accesat în data de 25.03.2019)
4. Bădăuță, Alexandru, *Cronica literară, La Grandiflora de Gib Mihăescu*, *Gândirea*, anul VIII, nr. 2, februarie 1928 - https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/6968/1/BCUCLUJ_FP_279479_1928_008_0_02.pdf (accesat în data de 25.03.2019)
5. Bădăuță, Alexandru, *Cronica literară, Vedenia, de Gib Mihăescu*, revista *Gândirea*, anul IX, nr.5, mai 1929 - https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/6980/1/BCUCLUJ_FP_279479_1929_009_0_05.pdf (accesat în data de 25.03.2019)
6. Boz, Lucian, *Gib I. Mihăescu: Donna Alba*, revista *Viața românească*, București, an. XXVII, nr. 7-8, august 1935, *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
7. Călinescu, G., *Gib I. Mihăescu*, revista *Adevărul literar și artistic*, București, an. XIV, nr. 777, octombrie 1935 - http://digitoool.bibnat.ro/R/1LCY7NSCG42SQ4L8XB5F1U611SUSJGRG4E8L678QHVOA8TV8FS-02835?func=results-jump-full&set_entry=000019&set_number=000069&base=GEN01 (accesat în data de 25.03.2019)
8. Călinescu, G., *Gib I. Mihăescu: Rusoica*, revista *Adevărul literar și artistic*, București, an. XII, nr. 653, iunie 1933 - http://digitoool.bibnat.ro/R/1LCY7NSCG42SQ4L8XB5F1U611SUSJGRG4E8L678QHVOA8TV8FS-02767?func=results-jump-full&set_entry=000002&set_number=000069&base=GEN01 (accesat în data de 25.03.2019)
9. Călinescu, G., *Gib. Mihăescu, romancier*, revista *Jurnalul literar*, București, an. I, nr. 14, aprilie 1939 - *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
10. Chinezu, Ion *Gib. I. Mihăescu*, revista *Gând românesc*, anul III, nr. 10, octombrie 1935 - <https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/6805> (accesat în data de 25.03.2019)
11. Chinezu, Ion, *Gib. I. Mihăescu, Donna Alba*, revista *Gând românesc*, anul III, nr. 7-8, iulie-august 1935 - <https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/6805> (accesat în data de 25.03.2019)
12. Cincă, Stelian, *Gib I. Mihăescu – Corespondență inedită*, revista *Ramuri*, Craiova, nr. 2, februarie 1981, *apud* Stelian Cincă, *Psihanaliză și creație în opera lui Gib I. Mihăescu*, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1995

13. Constantinescu, Pompiliu, *Gib. Mihăescu – La Grandiflora*, revista *Viața literară*, București, an. III, nr. 74, februarie 1928, *apud* Elena Zaharia-Filipaș, ediție îngrijită, cronologie, prefață, *Gib I. Mihăescu. Donna Alba*, Editura Litera, București, 2009
14. Constantinescu, Pompiliu, *Gib. Mihăescu*, revista *Vremea*, anul VIII, nr. 411, octombrie 1935, *apud* Elena Zaharia-Filipaș, ediție îngrijită, cronologie, prefață, *Gib I. Mihăescu. Donna Alba*, Editura Litera, București, 2009
15. Crainic, Nichifor, *Comemorarea lui Gib Mihăescu*, revista *Gândirea*, anul XV, nr. 8, octombrie 1936 -
https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/7031/1/BCUCLUJ_FP_279479_1936_015_008.pdf (accesat în data de 25.03.2019)
16. Crevedia, Nicolae, *Viața lui Gib I. Mihăescu*, revista *Gândirea*, București, an. XV, nr. 2, februarie 1936 -
https://documente.bcuculuj.ro/web/bibdigit/periodice/gandirea/1936/BCUCLUJ_FP_279479_1936_015_002.pdf (accesat în data de 25.03.2019)
17. Cristev, Diana, *Gib I. Mihăescu – dramaturg veleitar*, revista *Manuscriptum*, București, an. III, nr. 1, 1971, *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
18. Cristev, Diana, *Gib I. Mihăescu și pasiunea pentru teatru*, revista *Manuscriptum*, București, an. III, nr. 4, 1971, *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
19. Diaconescu, Mihail, *Opinii despre arta literară și opera lui Gib I. Mihăescu*, Comunicări, Institutul Pedagogic Pitești, 1972, *apud* Mihail Diaconescu, *Gib I. Mihăescu*, colecția „Universitas”, Editura Minerva, București, 1973
20. Dima, Alexandru, *Note despre La Grandiflora de Gib I. Mihăescu*, revista *Datina*, Turnu-Severin, an. VI, nr. 3-4, aprilie 1928 -
https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/83310/1/BCUCLUJ_FP_279316_1928_006_03_04.pdf (accesat în data de 25.03.2019)
21. Fortunescu, C. D., *Brațul Andromedei*, în revista *Arhivele Olteniei*, anul IX, nr.49-50, mai-august 1930 -
http://digitoool.bibmet.ro:8881/R/MNKEK1XX9AYBIYMPCTRA23AEPQL3U7JCX32C3D3HKG9XC16NP5-04919?func=results-jump-full&set_entry=000002&set_number=000008&base=GEN01 (accesat în data de 25.03.2019)
22. Florea, Ghiță, *Aspecte ale evoluției nuvelisticii lui Gib I. Mihăescu*, *Revista de istorie și teorie literară*, București, an. XXVII, nr. 2, 1979, *apud* Florea Ghiță, *Gib I. Mihăescu (Monografie)*, Editura Minerva, București, 1984
23. Han, Oscar, *El, Gib Mihăescu*, în rev. *Astra*, an II, 1967, *apud* Oscar Han, *Dălți și pensule*, Editura Minerva, București, 1970
24. Manolache, Gheorghe, *Recurs la o fenomenologie a conștiinței critice*, revista *Transilvania*, nr. 5, 2011 - <https://revistatransilvania.ro/gheorghe-manolache-recurs-la-o-fenomenologie-a-constiintei-critice/> (accesat în data de 25.03.2019)
25. Manolescu, Nicolae, *Existența reală și imaginară a lui Gib I. Mihăescu*, revista *Gazeta literară*, București, an. XIII, nr. 44, noiembrie 1966, *apud* Nicolae Manolescu, *Existența*

- imaginară a lui Gib Mihăescu*, prefață la *Gib Mihăescu, La Grandiflora*, Editura pentru Literatură, București, 1967
26. Manolescu, Nicolae, *Gib I. Mihăescu. Însemnări pentru timpul de azi*, revista *România literară*, București, an. VIII, nr. 22, mai 1975 - https://adt.arcanum.com/ro/view/RomaniaLiterara_1975_04-06/ (accesat în data de 25.03.2019)
27. Manolescu, Nicolae, *Gib Mihăescu – ieri și azi*, revista *România literară*, București, an. VII, nr. 17, aprilie 1974 - https://adt.arcanum.com/ro/view/RomaniaLiterara_1974_04-06/ (accesat în data de 25.03.2019)
28. Martin, Aurel, *Nuvele de Gib I. Mihăescu*, revista *Luceafărul*, București, an. X, nr. 23, iunie 1967 - http://www.biblioteca.deva.eu/periodice/luceafarul/1967/06/luceafarul_1967_06_23.pdf (accesat în data de 25.03.2019)
29. Medianu, Apriliana, *Marea călătorie a lui Gib*, ziarul *Naționalul*, nr. 441, octombrie 1935, *apud* Florea Ghiță, *Gib I. Mihăescu*, Editura Minerva, București, 1984
30. Micu, Dumitru, *Gib I. Mihăescu și curentele literare*, revista *Viața românească*, București, an. XXVI, nr. 4, aprilie 1973 - <http://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/657> (accesat în data de 25.03.2019)
31. Mincu, Marin, *Obsesia idealului la eroii lui Gib I. Mihăescu*, revista *Amfiteatru*, București, an. I, nr. 12, decembrie 1966, *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
32. Petrescu, Cezar, *S-a dus un prieten*, revista *Curentul*, București, an. VIII, nr. 2771, octombrie 1935, *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
33. Philippide, Al. A., *Gib Mihăescu: Brațul Andromedei*, revista *Viața Românească*, anul XXII, nr. 4-5, aprilie-mai 1930 - <http://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/657> (accesat în data de 25.03.2019)
34. Popa, Mircea, *Începuturile literare ale lui Gib I. Mihăescu*, revista *Ateneu*, Bacău, an. IV, nr. 2, februarie 1967, *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
35. Sadoveanu, Ion Marin, *Pavilionul cu umbre, 3 acte de Gib Mihăescu*, revista *Gândirea*, anul VIII, nr. 3, martie 1928 - https://dspace.bcucluj.ro/bitstream/123456789/6972/1/BCUCLUJ_FP_279479_1928_008_0_03.pdf (accesat în data de 25.03.2019)
36. Sadoveanu, Izabela, *Gib I. Mihăescu: Brațul Andromedei*, revista *Adevărul literar și artistic*, București, an. II, nr. 488, aprilie 1930 - http://digitoool.bibnat.ro/R/VUPK284Q42SDVR35PPPFXNHLU6RAM69HNVF2NEY44NX7THPF61-03370?func=results-jump-full&set_entry=000014&set_number=000103&base=GEN01 (accesat în data de 25.03.2019)
37. Sasu, Aurel, *O așteptare învinsă. Gib I. Mihăescu*, revista *Convorbiri literare*, Iași, nr. 7, iulie 1978 - https://adt.arcanum.com/ro/view/ConvorbiriLiterare_1877-78_11/ (accesat în data de 25.03.2019)

38. Sebastian, Mihail, *Gib I. Mihăescu, Rusoaica*, revista *România literară*, nr. 72, 1 iulie 1933, *apud* Mihail Sebastian, *Jurnal de epocă*, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2002
39. Țene, Al. Florin, *Dimensiunea psihopatografică și de obiectivare în opera lui Gib I. Mihăescu*, revista *Luceafărul*, iulie 2017 - <https://luceafarul.net/dimensiunea-psihopatografica-si-de-obiectivare-in-proza-lui-gib-i-mihaescu> (accesat în data de 25.03.2019)
40. Ulici, Laurențiu, *Gib I. Mihăescu, scriitor al obsesiei*, revista *Viața românească*, București, an. XX, nr. 2, februarie 1967, *apud* Ion Nistor, *Gib I. Mihăescu. Nuvele*, Editura Albatros, București, 1986
41. Vîrgolici, Teodor, *Pe marginea moștenirii literare a lui Gib I. Mihăescu*, revista *Luceafărul*, București, an. VI, nr. 12, iunie 1963 - http://www.biblioteca.deva.eu/periodice/luceafarul/1963/06/luceafarul_1963_06_12.pdf (accesat în data de 25.03.2019)

F. Studii și articole despre autor online

1. Bărbusiu, Dr., *Turneul Ventura. Pavilionul cu umbre*, revista *Românul*, anul XIII, nr. 14, aprilie 1928 - <https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/15738> (accesat în data de 12.10.2019)
2. Botez, Octav, *Gib Mihăescu: Vedenia*, revista *Viața Românească*, anul XXI, nr. 9-10, septembrie-octombrie 1929 - <http://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/657> (accesat în data de 25.10.2020)
3. Botez, Octav, *Gib Mihăescu: Vedenia*, revista *Viața Românească*, anul XXI, nr. 9-10, 1929 - http://digitoool.dc.bmms.ro:8881/R/AKII42KS34U33IU3SUDSU3IME5XJRCAM56T5J4J1SN2UP7DBQ8-04961?func=collections-result&collection_id=5902 - (accesat în data de 14.07.2020)
4. Botez, Octav, *Viața românească*, anul XX, nr. 5-6, mai-iunie 1928 - <http://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/657> - (accesat în data de 25.04.2019)
5. Cioculescu, Șerban, *Aspecte epice contemporane*, în *Revista Fundațiilor Regale*, anul I, nr. 10, octombrie 1934 - https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/48436/1/BCUCLUJ_FP_451372_1934_001_010.pdf - (accesat în data de 26.05.2019)
6. Cioculescu, Șerban, *Gib I. Mihăescu*, în *Revista Fundațiilor Regale*, anul II, nr. 12, dec 1935 https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/48458/1/BCUCLUJ_FP_451372_1935_002_012.pdf (accesat în data de 26.05.2019)
7. Crainic, Nichifor, *Cronica măruntă*, revista *Gândirea*, Anul XV, nr.8, octombrie 1936 - https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/7031/1/BCUCLUJ_FP_279479_1936_015_008.pdf (accesat în data de 25.03.2019)
8. Crainic, Nichifor, *Gib I. Mihăescu*, revista *Gândirea*, anul XIV, nr. 10, decembrie 1935 - https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/7023/1/BCUCLUJ_FP_279479_1935_014_010.pdf - (accesat în data de 14.04.2017)

9. Dan, Sergiu, *Heidelbergul românesc de altădată și de acum*, în *Revista Fundațiilor Regale*, anul I, nr. 8, august 1934 -
https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/48445/1/BCUCLUJ_FP_451372_1934_001_008.pdf - (accesat în data de 29.05.2019)
10. Demetrescu, Romulus, *Ne întoarcem la nuvelă*, revista *Pagini literare*, anul II, nr. 4-5, iulie-august 1935 -<https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/53059> (accesat în data de 12.10.2019)
11. Dogaru, Vladimir, *Gib I. Mihăescu – Comentarii critice*, în *Revista Fundațiilor Regale*, anul XI, nr.4, aprilie 1944 -
https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/48781/1/BCUCLUJ_FP_451372_1944_011_004.pdf - (accesat în data de 14.07.2020)
12. Dogaru, Vladimir, *Gib I. Mihăescu. Sensualism și iubire*, în *Revista Fundațiilor Regale*, anul X, nr. 10, octombrie 1943 -
https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/48547/1/BCUCLUJ_FP_451372_1943_010_010.pdf - (accesat în data de 26.05.2019)
13. Dogaru, Vladimir, *Mitul ca mijloc de creație literară*, în *Revista Fundațiilor Regale*, anul IX, nr. 12, decembrie 1942 -
https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/48541/1/BCUCLUJ_FP_BALP70_1942_009_012.pdf-(accesat în data de 23.06.2020)
14. Lovinescu, Eugen, *Revista revistelor*, revista *Sburătorul*, anul IV, nr. 2, aprilie 1926 -
<https://bibmet.ro/biblioteca-digitala-bucurestilor/> - (accesat în data de 26.03.2019)
15. Martinescu, Pericle, *Gib I. Mihăescu, romancier al virilității*, revista *Dacia rediviva*, anul II, nr.8, 1942 -<https://www.scribd.com/document/378678163/Dacia-Rediviva-anul-II-nr-8-1942-pdf> - (accesat în data de 14.07.2021)
16. Papadima, Ovidiu, *Gib I. Mihăescu sau arta ca formă a energiei*, revista *Gândirea*, anul XIV, nr. 10, 1935 -
https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/7023/1/BCUCLUJ_FP_279479_1935_014_010.pdf - (accesat în data de 10.05.2020)
17. Papadima, Ovidiu, *Gib Mihăescu: Donna Alba*, revista *Gândirea*, anul XIV, nr. 8, oct.1935 -
https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/7017/1/BCUCLUJ_FP_279479_1935_014_008.pdf - (accesat în data de 22.03.2019)
18. Popp, Aurel, *Gib I. Mihăescu*, revista *Progres și cultură*, anul I, nr. 19, noiembrie 1935 -
<https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/53286> (accesat în data de 12.10.2019)
19. Protopopescu, Elena, *Portrete românești. Gib Mihăescu*, revista *Universul literar*, anul XLIII, nr.39, septembrie 1927 - <https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/18640> (accesat în data de 12.10.2019)
20. Rogobete, Alina, *Gib I. Mihăescu. Monografia vieții și operei*, Editura Offsetcolor, Râmnicu-Vâlcea, 2010 - <https://cartileproexpres.wordpress.com/about/> - (accesat în data de 5.06.2017)
21. Rogobete, Alina, *Gib I. Mihăescu. Remember. Monografia vieții și operei*, Editura Offsetcolor, Râmnicu-Vâlcea, 2010 - <https://cartileproexpres.wordpress.com/about/> - (accesat în data de 15.09.2018)

22. Spiridon, Vasile, articolul *Literatura de „frontieră” a lui Gib I. Mihăescu (romanul Rusaica)*, în Conferința *Un veac de conflagrații: realitate și ficțiune*, ediția a 7-a, 8 iunie 2018, Chișinău, Republica Moldova, Departamentul de Literatură Universală și Comparată, USM, 2019, p. 35 - https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/32-39_12.pdf - (accesat în data de 23.07.2022)
23. Șuluțiu, Octav, *Gib I. Mihăescu*, revista *Familia*, anul II, nr. 7-8, noiembrie 1935, p. 110 - https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/5366/3/BCUCLUJ_FP_279290_1935_002_007_008.pdf - (accesat în data de 4.11.2019)
24. Vizirescu, Pan, *Gib Mihăescu: Zilele și nopțile unui student întârziat*, revista *Gândirea*, anul XIV, nr.6, iunie 1935 - <https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/6861> (accesat în data de 17.03.2019)
25. Vizirescu, Pan, *Poziția lui Gib Mihăescu în literatura noastră*, revista *Gândirea*, anul XVI, nr. 9, noiembrie 1937- https://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/7038/1/BCUCLUJ_FP_279479_1937_016_009.pdf - (accesat în data de 25.03.2019)
26. Negru, Monica, *Din istoria Consiliului Național al Femeilor Române și a mișcării feministe* - <http://arhivelenationale.ro/site/wp-content/uploads/2018/06/RA-2015-12-negru-monica.pdf> (accesat în data de 25.02.2020)

G. Teze de doctorat / capitole din teze de doctorat

1. Ghergheleș, Crina, *Psihologia obsesiei în proza lui Gib I. Mihăescu*, Editura Aureo, Oradea, 2013 - <https://www.scribd.com/doc/39957921/Ghergheles-Crina> - (accesat în data de 3.05.2017)
2. Rădulescu, Cornelia, *Poetica modernității lui Gib I. Mihăescu*, teză susținută public la Universitatea „Ovidius” din Constanța, iunie 2016 - <https://univ-ovidius.ro/images/docs/teze-doct/RADULESCU-BABU/RADULESCU-BABU-Cornelia-RO.pdf> - (accesat în data de 14.07.2019)

H. Alte publicații consultate

1. Balotă, Nicolae, *Opera lui Tudor Arghezi*, Editura Eminescu, București, 1979
2. Carpov, Maria, *Introducere la semiologia literaturii*, București, Editura Univers, 1978
3. Călinescu, G., *Principii de estetică*, București, Editura Pentru Literatură, 1968
4. Cernat, Paul, *Vase comunicante. (Inter)fețe ale avangardei românești interbelice*; Editura Polirom, București, 2018
5. Cosma, Anton, *Romanul românesc și problematica omului contemporan*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1977
6. Dragomir, Otilia, Miroiu, Mihaela, *Lexicon feminist*, colecția *Studii de gen*, Editura Polirom, Iași, 2002
7. Duda, Gabriela, *Introducere în teoria literaturii*, București, Editura ALL Educațional, 1998
8. Eco, Umberto, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, Constanța, Editura Pontica, 1997

9. Georgiu, Grigore, *Istoria culturii române moderne*, Editura Comunicare.ro, București, 2002
10. Glăvan, Gabriela, *Viraj în ireal. Modernități particulare în literatura română interbelică*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2014
11. Mancaș, Mihaela, *Limbajul artistic românesc în secolul al XX-lea*, București, Editura Științifică, 1991
12. Marino, Adrian, *Modern, modernism, modernitate*, București, EPU, 1969
13. Martin, Mircea, G. *Călinescu și complexe literaturii române*, Editura Arc, Chișinău, 2018
14. Miroiu, Mihaela, Bucur, Maria, *Nașterea cetățeniei democratice. Femeile și puterea în România modernă*, Editura Humanitas, București, 2018
15. Miroiu, Mihaela, *Drumul către autonomie*, colecția *Studii de gen*, Editura Polirom, Iași, 2004
16. Miroiu, Mihaela, *Neprețuitele femei. Publicistică feministă*, Editura Polirom, Iași, 2006
17. Mitrofan, Iolanda, *Psihologia vieții de cuplu – între realitate și iluzie*, București, Editura Sper, 2002
18. Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, Editura Polirom, București, 2017.
19. Pamfil, Alina, *Spațialitate și temporalitate. Eseuri despre romanul românesc interbelic*, Cluj, Editura Dacopress, 1993.
- Pop, Ion, *Avangarda în literatura română*, Editura Cartier, Chișinău, 2017